

**UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
FACULTATEA DE RELAȚII INTERNAȚIONALE,
ȘTIINȚE POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE
DEPARTAMENTUL ȘTIINȚE POLITICE
ȘI ADMINISTRATIVE**

Mariana IAȚCO

Ghid metodic
la disciplina

POLITICI PUBLICE

*Aprobat de
Consiliul Calității al USM*

Chișinău, 2017

CZU 32:351/354(036)

I-30

Recenzenți:

Mihai Lescu, doctor în științe politice, conferențiar universitar

*Corina Zagaievschi, doctor în științe pedagogice, conferențiar
universitar*

*Dorin Vaculovschi, doctor în științe economice, conferențiar
universitar*

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Iațco, Mariana.

Ghid metodic la disciplina „Politici Publice” / Mariana Iațco; Universitatea de Stat din Moldova, Fac. de Relații Intern., Științe Politice și Administrative, Dep. Științe Politice și Administrative. – Chișinău: CEP USM, 2017. – 80 p.

Bibliogr. la sfârșitul temelor. – Referințe bibliogr.: p. 73-78. – 50 ex.

ISBN 978-9975-71-918-6.

32:351/354(036)

I-30

ISBN 978-9975-71-918-6

© M. Iațco, 2017

© USM, 2017

CUPRINS

Introducere	5
I. Curriculumul disciplinei <i>Politici publice</i>	9
1.1. Obiectivele generale ale disciplinei <i>Politici publice</i>	9
1.2. Tematica și repartizarea orientativă a orelor de curs și seminar..	10
1.3. Conținutul orelor de curs. Repere metodice și idei esențiale...	12
1.4. Lucrul individual.....	42
1.5. Evaluarea disciplinei.....	47
II. Conținutul orelor de seminar. Repere metodice și bibliografia recomandată	50
III. Subiecte pentru evaluarea finală	70
IV. Tematica orientativă a tezelor de licență	72
V. Bibliografia selectivă	73

INTRODUCERE

Prezentarea disciplinei. Într-un anumit sens, politicile publice reflectă impactul guvernării asupra societății, capacitatea de a rezolva problemele publice. În anii '60 – '70 ai sec. XX s-a conturat un domeniu nou și distinct de studiu – acela al politicilor publice și al analizei acestora. Analiza politicilor publice nu este preocupată doar de problemele eficienței și eficacității, ci și de *cum* este făcută o politică. Ea se concentrează asupra a *ce* este o politică publică: natura rezultatelor guvernării asupra societății globale. În centrul analizei politicilor publice pot sta întrebări normative de genul „*pentru ce există guvernare?*” sau „*în ce constă o societate „bună”?*”. Orice încercare de a evalua performanța unei guvernări sau a unui sistem politic trebuie să ia în considerare cele mai adânci diviziuni politice și ideologice.

Dacă experții guvernamentali vor să câștige recunoaștere și să exercite influență, ei trebuie să se transforme în analiști de politici publice și să-și exercite o parte din capacitățile de raționare și de discernământ asupra selectării chestiunilor și problemelor publice. Atunci când domeniile și problemele sunt bine alese, analistul poate avea o contribuție veritabilă la procesul de înfăptuire a politicilor.

Locul disciplinei. *Politici publice* este una dintre disciplinele propuse la libera alegere, prevăzută de planul de învățământ pentru studenții înscriși la specialitățile *Politologie* și *Administrație publică*. Rolul cursului constă în acumularea cunoștințelor și formarea abilităților de bază, integrate în competențe pentru studenții specialității *Politologie* prin abordarea științifică a tematicii din domeniul dat și a strategiilor realizate în procesul didactic. Prin prisma modernizării și democratizării guvernării în contextul aspirațiilor europene, disciplina *Politici publice* devine un obiect de studiu actual. Disciplina reprezintă un suport teoretico-practic bazat pe analiza politicilor naționale elaborate de autoritățile publice din Republica Moldova.

Politicile publice nu reprezintă doar domeniul de interes al specialiștilor în științe administrative și politice. Acest concept este utilizat

și de funcționarii publici, de reprezentanții aleși, de ziariști etc., care utilizează acest termen în încercarea de a descrie cum este modelată acțiunea publică. În examinarea conceptului de politică publică trebuie luat în considerare modul în care acest termen este înțeles atât de către specialiștii din mediul academic, cât și de către practicieni.

Dezvoltarea competențelor. Disciplina *Politici publice* are o contribuție esențială în formarea competențelor studenților înscriși la studiile de licență la specialitățile: *Administrație publică*, *Politologie*, prin importanța tematicii de studiu și a metodelor de învățare valorificate pe parcursul procesului de instruire.

Competențele profesionale dezvoltate la disciplina Politici publice constau în:

- identificarea unei probleme de politică publică și colectarea sistematică de informații, evidențe și date pentru a putea realiza o analiză cât mai completă a problemei;
- identificarea și analiza actorilor de politică publică și a intereselor acestora;
- formularea și analiza critică a alternativelor posibile ale rezolvării unei probleme de politică publică pentru instituțiile guvernamentale;
- redactarea/proiectarea unui text de politici publice după rigori științifice.

Competențe transversale dezvoltate la disciplina Politici publice:

- manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific centrată pe valori și relații democratice, promovarea unui sistem de valori culturale morale și civice;
- valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile științifice;
- angajarea în relații de parteneriat cu alte persoane, instituții în vederea promovării politicilor;
- participarea la propria dezvoltare profesională/ capacitatea de a lucra în grup în cadrul unui proiect/dezvoltarea aptitudinilor de a face prezentări publice a produselor de politici (*policy brief, policy memo, policy paper etc.*)

Desigur, realizarea politicilor publice cere abilități, cunoștințe și măiestrie din partea specialiștilor din administrația publică. Astăzi modernizarea administrației publice din Republica Moldova devine un imperativ al timpului, ea necesită încadrarea analizei problemelor de politici în modele care să corespundă adecvat complexității lor. În acest sens, conform strategiei de reformă a administrației publice centrale în Republica Moldova, a fost adoptată Hotărârea Guvernului nr.33 privitor la regulile și cerințele unificate față de documentele de politici. Se poate afirma că este un pas bun în scopul perfecționării procesului decizional, îmbunătățirii calității documentelor de politici, asigurării transparenței și participării la formularea și elaborarea politicilor publice în țara noastră.

Studierea acestui curs are ca scop familiarizarea studenților cu abordările și mecanismele efective de realizare a unei politici publice. Tendințele actuale de guvernare democratică cer formularea unor politici adecvate realităților. Din acest motiv cursul are finalitatea de a oferi audiențelor cunoștințele și deprinderile necesare pentru elaborarea unor politici corespunzătoare problemelor publice existente. Relaționarea dintre problemele cu caracter teoretic și realitatea politicilor existente sau funcționale cere o abordare prin prisma particularităților reformelor realizate de guvernele naționale, inclusiv ale procesului de democratizare din Republica Moldova.

Structura Ghidului. Design-ul *Ghidului metodic* la disciplina *Politici publice* include obiectivele și structura disciplinei. În sensul prezentării coerente și complexe a conținutului informativ al obiectului de studiu, de altfel și a specificului procesului didactico-metodic, cuprinsul prezentului *Ghid metodic* include următoarele secțiuni: *Curriculumul disciplinei* axat pe obiectivele generale ale disciplinei, administrarea disciplinei, tematica și repartizarea orientativă a orelor de curs și seminar, lucrul individual, evaluarea, conținutul și structura orelor de curs și seminar, subiectele pentru evaluarea finală, tematica orientativă a tezelor de licență și bibliografia selectivă. O atenție importantă în cadrul curriculumului disciplinei s-a acordat elaborării lucrului individual, ca componentă a procesului de învățare și evaluare. În același timp, este reflectată literatura reco-

mandată atât pentru fiecare temă de seminar, cât și într-o modalitate sistematizată la finele Ghidului metodic, fiind prezentate și selectate surse bibliografice și acte normative de referință.

Scopul și regulile de utilizare. *Ghidul metodic* la disciplina *Politici publice* are ca finalitate prezentarea unui conținut de ansamblu coerent, de metode de învățare și evaluare privind atingerea obiectivelor determinate și reflectă, în ultimă instanță, activitatea sistematică, organizată și dirijată privind desfășurarea procesului de predare-învățare cu finalități teoretice și aplicative. El poate fi un suport util pentru funcționarii publici, jurnaliști, activiști civici interesați de procesul de analiză a politicilor publice. *Ghidul metodic* este disponibil în format digital pe platforma MOODLE a Universității de Stat din Moldova.

I. CURRICULUMUL DISCIPLINEI

POLITICI PUBLICE

Administrarea disciplinei

Forma de învățământ	Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Responsabil de disciplină	Semestrul	Ore				Evaluarea	Numărul de credite	
					În total	inclusiv					
						C	S	L	LI		
cu frecvență la zi	S.05A1.36	Politici publice	Iațco M., dr.	5	180	45	45		90	Ex	6

1.1. Obiectivele generale ale disciplinei *Politici publice*

Înșușirea cunoștințelor din cadrul cursului *Politici publice* va permite studenților:

La nivel de cunoaștere și înțelegere:

- să determine obiectul de studiu al disciplinei;
- să abordeze problematica generală a analizei politicilor publice;
- să identifice izvoarele și originile în dezvoltarea politicilor publice;
- să sintetizeze interacțiunea diverselor domenii ale vieții publice cu analiza politicilor;
- să examineze procesul de desfășurare a politicilor publice;
- să identifice problemele ce vizează realizarea analizei politicilor publice;
- să abordeze mecanismul unor metode și tehnici de analiză a politicilor publice.

La nivel de aplicare:

- să stabilească rolul politicilor publice în sistemul științelor administrative;
- să explice mecanismele de implementare a politicilor;
- să argumenteze raționalitatea în luarea deciziilor de către guvernarea publică;
- să interpreteze stabilirea agendei problemelor publice;
- să compare strategiile, metodele, tehnicile de promovare și recomandare a politicilor publice;
- să formuleze probleme de politici publice;
- să aplice soluțiile practice pentru realizarea politicilor publice.

La nivel de integrare:

- să estimeze importanța abordării politicilor publice din perspectiva științei administrative și politice;
- să proiecteze relația politicilor publice cu alte științe sociale;
- să evalueze acțiunea publică sub aspect calitativ și cantitativ;
- să estimeze funcționalitatea politicilor în realizarea interesului public;
- să propună recomandări practice pentru elaborarea politicilor publice;
- să elaboreze proiecte și comunicări în cercetarea politicilor publice.

1.2. Tematica și repartizarea orientativă a orelor de curs și seminar

1.2.1. Tematica și repartizarea orientativă a orelor de curs

Nr.	Tema	Număr de ore
1	Obiectul de studiu și conținutul disciplinei <i>Politici publice</i>	2
2	Analiza politicilor publice	4
3	Stabilirea agendei în politicile publice	4
4	Formularea politicilor publice	2
5	Formularea documentelor de politici ale Guvernului Republicii Moldova	2
6	Modele de decizie în politicile publice	2

7	Procesul luării deciziei asupra politicilor publice în Republica Moldova	4
8	Actorii politicilor publice	2
9	Procesul de implementare a politicilor publice	4
10	Instrumentele politicilor publice	2
11	Evaluarea și monitorizarea politicilor publice	4
12	Metode și tehnici de definire a problemelor de politici publice	2
13	Metode și tehnici pentru realizarea analizei și evaluării politicilor sectoriale	4
14	Metode de advocacy în politici publice	3
15	Repere practice de realizare a unui studiu de politici publice	4
	În total ore de prelegeri	45

1.2.2. Tematica și repartizarea orientativă a orelor de seminar

Nr.	Unități de conținut	Număr de ore
1	Abordările conceptului de politici publice	2
2	Analiza politicilor publice	4
3	Stabilirea agendei în politicile publice	4
4	Procesul de elaborare a politicilor publice	2
5	Particularitățile formulării politicilor naționale	4
6	Procesul luării deciziei – etapă a politicilor publice	4
7	Procesul aprobării politicilor naționale	4
8	Comunitatea politicilor publice	2
9	Procesul de implementare a politicilor publice	4
10	Instrumentele de implementare a politicilor publice	2
11	Evaluarea și monitorizarea politicilor publice	4
12	Metode și tehnici de definire a problemelor publice	2
13	Metode și tehnici pentru realizarea analizei și evaluării politicilor sectoriale	2
14	Metode de advocacy în politici publice	3
15	Particularitățile studiilor de politici publice	2
	În total ore de seminar	45

1.3. Conținutul orelor de curs. Repere metodice și idei esențiale

Tema 1. Obiectul de studiu și conținutul disciplinei *Politici publice*

Obiectivele de referință:

- să distingă obiectul de studiu al disciplinei;
- să generalizeze problematica studiată în cadrul disciplinei;
- să abordeze conceptele de politici publice, sector public și privat;
- să înțeleagă procesul politicilor publice în cadrul guvernării democratice;
- să interpreteze ciclul unei politici publice;
- să argumenteze necesitatea și importanța politicilor publice.

Unități de conținut:

1. Conținutul și problematica obiectului de studiu al disciplinei *Politici publice*.
2. Abordarea conceptului de politici publice.
3. Procesul și ciclul unei politici publice.
4. Necesitatea politicilor publice în procesul de guvernare democratică.

Forme și strategii de organizare a activității didactice:

Curs teoretic

Prelegere dialogată

Termeni-cheie și conținut rezumativ: abordarea sector public și privat; diferențele dintre sectorul public și cel privat; bunuri și servicii publice; consumul, investițiile, transferurile realizate de guvernare; producția de către stat a bunurilor; angajații sectorului public; funcționarii publici reprezintă persoanele care se ocupă cu elaborarea și aplicarea politicilor publice; diferențele de gestionare în sectorul public față de cel privat; factorii de creștere a sectorului public;

abordările politicilor publice din perspectiva definițiilor propuse de Hogwood și Gunn; procesul de înfăptuire a politicilor publice; modele de intervenție a guvernării; ciclul unei politici publice reprezintă etapele de realizare a unei politici; necesitatea politicilor în activitatea economică și socială a statului; monopoluri naturale – argument de intervenție prin politici în corectarea pieței libere; externalități – rezultate cu impact pozitiv sau negativ asupra realității sociale și imperfecțiunilor pieței libere, care necesită intervenții din partea autorităților publice; informație asimetrică – rezultat al limitării pieței libere; promovarea valorilor acceptate social prin intervenția politicilor publice și îmbunătățirea practicii democratice; îmbunătățirea gestiunii publice prin intervenții de politici.

Bibliografie:

1. Bondar F. *Politici publice și administrația publică*. Iași: Polirom, 2009.
2. Craciun Cl., Collins E. Paul. *Managementul politicilor publice. Transformări și perspective*. Iași: Polirom, 2008.
3. Howlett M., Ramesh M. *Studiul politicilor publice*. Chișinău: Cartier, 2004.
4. Hogwood W. Brian, Gunn A. Lewis. *Introducere în politicile publice*. București: Economica, 2000.
5. Iațco M. *Unele considerațiuni generale privind conceptul de politici publice*. În: MOLDOSCOPIE (Probleme de analiză politică), 2010, nr.2 (XLIX).
6. Mungiu Pippidi A. *Politici Publice: teorie și practică*. Iași: Polirom, 2012.

Tema 2. Analiza politicilor publice

Obiectivele de referință:

- să identifice conținutul sintagmei *analiza politicilor publice*;
- să explice ce este analiza politicilor publice;
- să cunoască obiectivele analizei politicilor publice;
- să relateze despre abordările de analiză a politicilor publice în stat;
- să caracterizeze modele de analiză a politicilor publice;
- să stabilească legătura modelelor de analiză a politicilor cu acțiunea guvernamentală;
- să proiecteze abordări de înfăptuire a politicilor publice în Republica Moldova.

Unități de conținut:

1. Ce este analiza politicilor publice.
2. Modele de analiză a politicilor publice.
3. Abordări de înfăptuire a politicilor publice.

Forme și strategii de organizare a activității didactice:

Curs teoretic

Prelegere dialogată. Dezbateri

Termeni-cheie și conținut rezumativ: sursele ce au contribuit la dezvoltarea analizei politicilor publice; analiza problemelor publice și recomandările stakeholderi-ilor pentru argumentarea soluțiilor de politici; conținutul și caracteristicile analizei politicilor; obiectivele analizei politicilor – performanță a sistemului politico-administrativ al statului; abordările de analiză a politicilor publice din perspectivă multidisciplinară; analiza ex-ante a politicilor; modele de politici – cadru de analiză a politicilor elaborate pe domenii; caracteristicile modelelor de politici; interacțiunea și explicarea acțiunii guvernamentale prin prisma modelelor de politici; modele redistributive ale politicilor prin furnizarea de servicii și bunuri; modele substantivale și procedurale de politici prin elaborarea de standarde; statutul și

procesul de înfăptuire a politicilor publice; paradigmele de înfăptuire a politicilor publice în societatea contemporană; abordări de înfăptuire a politicilor – argument de intervenție guvernamentală în activitatea economică și socială; rolul și impactul analizei politicilor publice pentru modernizarea și armonizarea activității administrației publice la procesul de integrare europeană.

Bibliografie:

1. Lynn Laurence E., Jr. *Managementul public ca artă, știință și profesie*. București: ARC, 2004.
2. Munteanu I. *Politici publice complexe*. Chișinău: Cartier, 2015.
3. Pollitt Ch., Bouckaert G. *Reforma managementului public: o analiză comparativă*. Chișinău: Epigraf, 2004.
4. Putman R.D. *Cum funcționează democrația?* Iași: Polirom, 2001.
5. *Государственное управление: основы теории и организации*. (Ред. В.А. Козбаненко). Москва, 2014.
6. Weimer D., Vinig A. *Analiza politicilor*. Ediția III. Chișinău: ARC, 2004.

Tema 3. Stabilirea agendei în politicile publice

Obiectivele de referință:

- să definească conceptul de agendă în politicile publice;
- să identifice tipurile de agendă în politicile publice;
- să caracterizeze aspectele și modelele de definire a problemelor publice;
- să stabilească modele de stabilire a agendei politicilor publice;
- să compare modele de stabilire a agendei politicilor publice;
- să distingă strategiile de respingere a agendei în procesul de guvernare;
- să analizeze probleme de politici publice din activitatea guvernamentală a Republicii Moldova.

Unități de conținut:

1. Conceptul de agendă în politicile publice și formarea ei.
2. Definirea problemelor publice pe agendă.
3. Modele de stabilire a agendei în politicile publice.

Forme și strategii de organizare a activității didactice:

Curs teoretic

Prelegere dialogată. Dezbateri

Termeni-cheie și conținut rezumativ: mecanismele prin care problemele cu care se confruntă o societate la un moment dat ajung în atenția opiniei publice și apoi pe agenda oficială a instituțiilor și agențiilor guvernamentale; conținutul agendei publice și formale; actorii și instituțiile care influențează stabilirea agendei în societatea democratică; factorii și condițiile în stabilirea agendei formale; rolul rețelelor de actori în stabilirea agendei formale; sursele și ipotezele de apariție a problemelor publice; ipoteza determinării economico-tehnologice asupra stabilirii agendei în procesul de guvernare; interacțiunea politicului cu economicul în procesul de stabilire a agendei și influența ei asupra procesului de guvernare; relațiile de putere între subiecții birocrăției în stabilirea agendei; explorarea, formularea și cuantifi-

carea în definirea problemelor publice; limitele definirii problemelor publice prin evidențe și date; modelul listei de întrebări în definirea problemelor publice; modele de stabilire a agendei; modelul inițiativei exterioare; modelul mobilizării problemei; modelul accesului interior la stabilirea agendei în procesul de guvernare; respingerea agendei; strategiile de respingere a agendei.

Bibliografie:

1. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2015-2016, nr.680 din 30.09.2015. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.267-273.
2. Bondar F. (coordonator). *Politici publice și administrație publică*. Iași: Polirom, 2007.
3. Profiroiu M., Profiroiu A., Păceșilă M. *Studiu comparativ al experienței țărilor dezvoltate în procesul de elaborare, implementare, monitorizare și evaluare a politicilor publice*. București: ASE, 2005.
4. Popescu L. *Politici publice*. București: Editura Economică, 2002.
5. Lindlomb Ch. *Elaborarea politicilor*. București: Editura Economică, 2003.
6. Secretariatul General al Guvernului României, Unitatea de Politici Publice. *Manual pentru elaborarea propunerii de politici publice*, 2007.

Tema 4. Formularea politicilor publice

Obiectivele de referință:

- să identifice conținutul noțiunii „formularea politicii publice”;
- să determine caracteristicile formulării politicilor publice;
- să demonstreze rolul specialiștilor în formularea politicilor publice;
- să stabilească criteriile de formulare a politicilor publice;
- să determine ce reprezintă un transfer de politici publice;
- să caracterizeze coordonatele de transfer al unei politici publice;
- să formuleze cazuri concrete de învățare și transfer al politicilor publice în Republica Moldova.

Unități de conținut:

1. Procesul de formulare a politicilor publice.
2. Stabilirea criteriilor și alternativelor în formularea politicilor publice.
3. Învățarea și transferul politicilor publice în societatea contemporană.

Forme și strategii de organizare a activității didactice:

Curs teoretic

Prelegere dialogată. Modelare teoretică

Termeni-cheie și conținut rezumativ: procesul prin care problemele de politici sunt definite, evaluate, acceptate sau respinse; politici alternative de soluționare a unei probleme aflate pe agendă; caracteristicile formulării politicilor publice; implicarea autorităților publice în elaborarea politicilor; constrângerile de procedură în formularea politicilor și procedurile de adoptare a opțiunii de politică publică; formularea politicilor cu publicul și fără public în procesul de guvernare și impactul acestor formulări asupra dezvoltării participării civice; specialiștii în formularea politicilor publice: organele administrației centrale și locale, grupurile de influență, comunitatea policy-maker; curentul politicilor publice în procesul de guvernare; mediul politi-

cilor; criteriile de formulare a politicilor; criterii instituționale; criterii ideologice și politice; reformularea politicii; criteriile elaborate de specialiști; criteriile etice; combinația criteriilor în formularea politicilor; mijloace și scopuri în formularea politicilor; măsurarea și cuantificarea în elaborarea politicilor; argumentarea în elaborarea politicilor; acceptarea și respingerea alternativelor de politici în procesul de formulare; politici admisibile; fezabilitatea politicii publice; congruența cu valorile acceptate; constrângerile în elaborarea politicilor; învățarea privind procesul de elaborare și instrumentele de politici; transferul de politici; coordonatele de transfer al unei politici publice; constrângerile unui transfer de politici publice.

Bibliografie:

1. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la regulile de elaborare și cerințele unificate față de documentele de politici, nr.33 din 11.01.2007. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.006.
2. Ghidul metodologic pentru analiza ex-ante a impactului politicilor publice. Instrumente și tehnici. Volumul I. Guvernul Republicii Moldova, 2009, www.gov.md
3. Ghidul de Utilizator în Evaluarea Impactului Social. Banca Mondială, 2003, www.worldbank.org
4. Notă de Bună Practică în utilizarea analizei impactului asupra sărăciei și a celui social în sprijinul elaborării politicii publice de dezvoltare. Banca Mondială, 2004, www.worldbank.org
5. Nabais J. *The role of ministries in the public policy cycle in Portugal*, SIGMA, 2003.
6. Junjan V., Bere R. *Elaborarea politicilor locale*. În: Revista Transilvană de Științe Administrative, 2002, nr.8.
7. Rotariu T., Iluț P. *Ancheta sociologică și sondajul de opinie: teorie și practică*. Iași: Polirom, 2001.
8. Șandor S.D. *Analiză și cercetare în administrația publică*. Cluj-Napoca: Accent, 2005.
9. Pohoată G. *Politici publice. Teorie și practică*. București: Pro Universitaria, 2017.

Tema 5. Formularea documentelor de politici ale Guvernului Republicii Moldova

Obiectivele de referință:

- să definească noțiunea de strategie aplicată în politici publice;
- să clasifice tipurile de strategii elaborate în politici publice;
- să distingă elementele de bază ale unei strategii în politici publice;
- să identifice sensul noțiunii de tactică aplicată în elaborarea strategiei;
- să stabilească relația dintre strategie și tactică în politici publice;
- să estimeze strategiile de politici formulate de Guvernul Republicii Moldova.

Unități de conținut:

1. Noțiunea de strategie în politici publice.
2. Tacticile în implementarea strategiilor.
3. Strategiile Guvernului Republicii Moldova.

Forme și strategii de organizare a activității didactice:

Curs teoretic   Prelegere problematizată. Expres-dezbateri

Termeni-cheie și conținut rezumativ: noțiunea de strategie și planificarea strategică în procesul de administrare publică; misiunea strategiei de politici în sectorul public și asupra modernizării administrației publice; căile, condițiile și resursele strategiilor în programul de activitate al Guvernului; elaborarea tacticilor strategice prin planuri de lucru, programe și calendare de acțiuni ale instituțiilor APC în Republica Moldova; dinamica elaborării strategiei naționale pe sectoare de activitate (sănătate publică, educație, protecție socială, justiție etc.) în contextul integrării europene; după sfera de cuprindere – strategii finale sau parțiale, în funcție de dinamică – strategii de redresare, consolidare, dezvoltare, după scopul urmărit – strategii defensive și cele ofensive, după factorul timp – strategii durabile pe termen lung (5–10

ani), strategii pe termen mediu (1–5 ani), strategii pe termen scurt (mai puțin de un an); componentele principale în elaborarea textului strategiei; constrângerile în procesul de realizare a strategiilor elaborate de Guvern; managementul de aplicare a strategiei de politici la condițiile donatorilor și organizațiilor internaționale; termenele de implementare a strategiilor naționale.

Bibliografie:

1. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la regulile de elaborare și cerințele unificate față de documentele de politici, nr.33 din 11.01.2007. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.006.
2. Ghidul metodologic pentru analiza ex-ante a impactului politicilor publice. Instrumente și tehnici. Volumul I. Guvernul Republicii Moldova, 2009, www.gov.md
3. Ghidul de Utilizator în Evaluarea Impactului Social. Banca Mondială, 2003, www.worldbank.org
4. Notă de Bună Practică în utilizarea analizei impactului asupra sărăciei și a celui social în sprijinul elaborării politicii publice de dezvoltare. Banca Mondială, 2004, www.worldbank.org
5. Реформа процесса государственного управления: институционализация консультаций между институтами власти и неправительственными организациями в странах СНГ. Значение, условия, формы, практика. ПРООН/РБЕС (Братислава), Институт „Открытое общество” (Будапешт, Венгрия), 2002.
6. Munteanu I. *Politici publice complexe*. Chișinău: Cartier, 2015.
7. Pollitt Ch., Bouckaert G. *Reforma managementului public: o analiză comparativă*. Chișinău: Epigraf, 2004.

Tema 6. Modele de decizie în politicile publice

Obiectivele de referință:

- să definească conceptul de decizie și de raționalitate;
- să distingă conceptele de decizie individuală și de decizie socială;
- să determine modelul de decizie incrementală;
- să caracterizeze modele alternative ale deciziei în politici publice;
- să dezvolte din perspectiva democratică de guvernare fezabilitatea luării deciziei publice;
- să proiecteze analiza cost-beneficiu pentru procesul luării deciziei.

Unități de conținut:

1. Conceptul de decizie rațională.
2. Critici aduse modelului de decizie rațională.
3. Modele alternative ale deciziei.

Forme și strategii de organizare a activității didactice:

Curs teoretic

Prelegere problematizată

Termeni-cheie și conținut rezumativ: conceptul de raționalitate în procesul de decizie publică; decizie individuală *versus* decizie socială publică; decizia rațională descrisă prin caracterul normativ raportat la stabilirea obiectivelor de soluționare a problemei de politici; modelarea de decizie în politici publice pentru a înțelege analiza tuturor posibilităților de atingere a politicii elaborate; modelul de decizie incrementală; raționalitate limitată în luarea deciziei și criticile aduse acestui model prin analiza conținutului comportamental în organizațiile publice; analiza cost-beneficiu și cost-risc aplicabilă procesului decizional public; gradul de schimbare prin luarea deciziilor – ridicat *versus* scăzut – în procesul de guvernare și consecințele asupra decidenților; teoria alegerii publice în baza modelului economiei compe-

titive și asigurarea interesului public prin determinismul economic; modelul birocratic de luare a deciziei și stabilirea relațiilor de putere în subsistemele administrației publice; modelul oportunității politice de luare a deciziei prin coinciderea soluției de politică publică, voinței politice și a momentului oportun; modelul ideologic de luare a deciziei prin justificarea deciziei prin credințele, valorile și normele împărtășite de societate și politic; modelul „coșului de gunoi” de luare a deciziei în organizațiile publice prin deciziile luate ad-hoc de organizații; stiluri de luare a deciziilor; negocierile în procesul decizional cu diferiți actori sociali.

Bibliografie:

1. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la acțiunile de implementare a Legii nr. 239-XVI din 13.11.2008 cu privire la transparența în procesul decizional, nr.96 din 16.02.2010. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.30-31.
2. Ghidul metodologic cu privire la procesul decizional. Guvernul Republicii Moldova, Cancelaria de Stat, 2009, www.gov.md
3. Mocanu V. *Cetățeanul și procesul decizional*. Chișinău: TISH, 2003.
4. Munteanu I. *Politici publice complexe*. Chișinău: Cartier, 2015.
5. Lăcătuș V. *Rolul factorului uman în luarea deciziilor*. În: Studia Universitatis Babeș-Bolyai, 2003, nr.1, p.111.
6. Urecheanu S. *Informația ca sursă de comunicare și ordonare a deciziilor manageriale ale administrației publice*. În: Economia, 2001, nr.4, p.35.
7. Pollitt Ch., Bouckaert G. *Reforma managementului public: o analiză comparativă*. Chișinău: Epigraf, 2004.

Tema 7. Procesul luării deciziei asupra politicilor publice în Republica Moldova

Obiectivele de referință:

- să cunoască principalele acte normative de elaborare a politicilor publice;
- să stabilească documentele principale de politici publice în Republica Moldova;
- să înțeleagă analiza ex-ante a politicilor naționale;
- să clasifice etapele planificării politicilor publice naționale;
- să descrie fiecare etapă de planificare a politicilor publice naționale;
- să coreleze cadrul de cheltuieli pe termen mediu la elaborarea politicilor publice naționale.

Unități de conținut:

1. Elaborarea analizei ex-ante a politicilor în Republica Moldova.
2. Etapele planificării politicilor publice.
3. Elaborarea cadrului de cheltuieli pe termen mediu și coordonarea politicilor cu Cancelaria de Stat.
4. Avizarea și aprobarea politicilor publice de către comitetul interministerial.

Forme și strategii de organizare a activității didactice:

Curs teoretic

Prelegere dialogată

Termeni-cheie și conținut rezumativ: actele normative destinate elaborării politicilor de către autoritățile guvernamentale; elementele de conținut ale analizei ex-ante a politicii publice aplicate de APC; bugetarea politicilor naționale pe dimensiunea de gen și pe programe; principiile de elaborare a politicilor publice în Republica Moldova; documentele de politici publice naționale elaborate de autoritățile publice; factorii interesați de elaborarea documentelor de politici naționale; programul de activitate a Guvernului – cadru pentru politicile naționale.

nale și racordarea documentelor de politici la standardele europene; planificarea strategică a politicilor publice; etapele planificării strategice a politicilor publice naționale în contextul modernizării administrației publice și cerințele de calitate față de planificarea strategică; elaborarea și coordonarea politicilor naționale cu cadrul de cheltuieli pe termen mediu; cerințele Cancelarii de Stat față de elaborarea politicilor naționale; indicatorii de progres și instituțiile responsabile de elaborarea politicilor publice naționale; elaborarea planurilor strategice de cheltuieli pe sectoare; propunerile de politici publice; racordarea propunerii de politici la planul de activitate guvernamentală; avizarea propunerii de politici de către ministerele de resort; aprobarea politicii publice de către comitetul interministerial.

Bibliografie:

1. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la acțiunile de implementare a Legii nr. 239-XVI din 13.11.2008 cu privire la transparența în procesul decizional, nr.96 din 16.02.2010. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.30-31.
2. Ghidul metodologic cu privire la procesul decizional. Guvernul Republicii Moldova, Cancelaria de Stat, 2009, www.gov.md
3. Mocanu V. *Cetățeanul și procesul decizional*. Chișinău: TISH, 2003.
4. Popa V. (coordonator). *Ghidul Primarului*. Chișinău: ARC, 2001, p.45.
5. Preda M. *Autoritățile Administrației Publice*. București: Lumina Lex, 1999, p.686.
6. Lăcătuș V. *Rolul factorului uman în luarea deciziilor*. În: Studia Universitatis Babeș-Bolyai, 2003, nr.1, p.111.
7. Melnic Ed., Sîrbu I. *Conceptul teoretic și metodologia elaborării deciziei manageriale în Administrația Publică*. În: Administrația Publică, 2004, nr.4, p.23.
8. Mitrache M. *Asumarea riscului în deciziile manageriale: riscul pur și riscul antreprenorial*. În: Finanțe publice și contabilitate, anul XVII, 2006, nr.7-8, p.72.
9. Bărbulescu I.Gh. *Procesul decizional în Uniunea Europeană*. Iași: Polirom, 2010.

Tema 8. Actorii politicilor publice

Obiectivele de referință:

- să cunoască actorii și instituțiile politicilor publice;
- să explice rolul actorilor de politici publice în procesul administrativ;
- să înțeleagă ce semnifică comunitățile și rețelele politicilor publice;
- să compare actorii de politici publice în cadrul guvernării democratice;
- să dezvolte locul și rolul grupurilor de afaceri în elaborarea de politici publice;
- să evalueze importanța analiștilor de politici publice în sistemul democratic și influența lor asupra guvernării.

Unități de conținut:

1. Instituțiile politice și administrative – actori ai politicilor publice.
2. Comunitățile și rețelele politicilor publice.
3. Analiștii de politici publice în procesul de guvernare democratică.

Forme și strategii de organizare a activității didactice:

Curs teoretic

Prelegere-dezbatere

Termeni-cheie și conținut rezumativ: actorii politici și instituțiile în dezvoltarea politicilor publice; organizarea statului și a sistemului democratic; subsistemele administrative realizează politicile administrative ale statului; actorii din sfera socială și actorii din structurile de stat sunt implicați diferit în procesul de politici publice; comunitățile și rețelele în elaborarea politicilor publice; subiecții alegerii publice în procesul de formulare a politicilor publice; categoriile de actori de politici – oficiale și publice – oficialii numiți în funcție, grupurile de interese, grupurile de afaceri, mass-media; ela-

borarea politicilor cu participarea beneficiarilor politicii publice și a politicilor fără public; crearea rețelilor oficiale și informale de politici publice; organismele „think-tank” în activitatea de cercetare și dezbateră a politicilor; susținerea politicilor în cadrul comunităților partizane; partizanatul politic în procesul de guvernare; specialiștii în elaborarea politicilor publice – policy maker; analiza și cercetarea în dezvoltarea politicilor; consilieri de politici publice în sistemul administrativ și competența de consiliere a factorului politic; rolul și locul analiștilor de politici publice în cadrul guvernării democratice.

Bibliografie:

1. Bondar F. *Politici publice și administrația publică*. Iași: Polirom, 2009.
2. Craciun Cl., Collins E. Paul. *Managementul politicilor publice. Transformări și perspective*. Iași: Polirom, 2008.
3. Munteanu I. *Politici publice complexe*. Chișinău: Cartier, 2015.
4. Miroiu A. *Politici Publice*. București: Politeia, SNSPA, 2002.
5. Pohoată G. *Politici publice. Teorie și practică*. București: Pro Universitaria, 2017.
6. Putman R.D. *Cum funcționează democrația?* Iași: Polirom, 2001.

Tema 9. Procesul de implementare a politicilor publice

Obiectivele de referință:

- să explice ce semnifică procesul de implementare a politicilor publice;
- să identifice dificultățile procesului de implementare a politicilor publice;
- să stabilească modelele în care poate fi implementată o politică publică;
- să compare modelele de implementare a politicilor publice într-un proces de guvernare democratic;
- să formuleze exemple de implementare a politicilor publice în Republica Moldova;
- să estimeze importanța procesului de implementare a politicilor publice într-un sistem democratic.

Unități de conținut:

1. Cum se implementează o politică publică.
2. Modele de implementare a politicilor publice.
3. Succesiunea politicilor publice.

Forme și strategii de organizare a activității didactice:

Curs teoretic

Prelegere dialogată

Termeni-cheie și conținut rezumativ: implementarea politicilor publice – proces de realizare a politicilor în practică; dificultățile apărute în procesul de implementare a politicilor; condițiile sociale și economice, politice și tehnologice în procesul de implementare a politicilor; rezistența sau facilitarea în procesul de implementare a politicilor din partea diverselor grupe de beneficiari implicați direct în procesul de implementare; principiile unei implementări reușite de politică publică aplicate în managementul sectorului public; capacitatea guvernării de a acoperi cu resurse financiare, materiale și umane implementarea politicilor; modelele de implementare a po-

liticilor publice – modelul de sus în jos și cel de jos în sus al implementării politicilor existente în administrația publică; structura și standardele modelelor de implementare aprobate în cadrul administrării implementării de către administrația publică; monitorizarea implementării; participarea beneficiarilor politicii publice în procesul de implementare; resursele implementării; motivele de încheiere a unei politici publice; factorii care influențează procesul de încheiere a unei politici publice; păstrarea statu-quo-ului politicii publice; modalitățile de încheiere a unei politici publice; raționamentele de succesiune a politicilor și efectele implementării politicilor asupra bunăstării și stabilității guvernamentale.

Bibliografie:

1. Bondar F. *Politici publice și administrația publică*. Iași: Polirom, 2009.
2. Crăciun Cl., Collins E. Paul. *Managementul politicilor publice. Transformări și perspective*. Iași: Polirom, 2008.
3. Iațco M. *Politicile publice în contextul tranziției*. În: MOL-DOSCOPIE (Probleme de analiză politică), 2003, nr.XXIII, p.122-128.
4. Munteanu I. *Politici publice complexe*. Chișinău: Cartier, 2015.
5. Miroiu A. *Politici Publice*. București, 2002.
6. Pohoată G. *Politici publice. Teorie și practică*. București: Pro Universitaria, 2017.

Tema 10. Instrumentele politicilor publice

Obiectivele de referință:

- să definească noțiunea de instrument al politicilor publice;
- să clasifice tipurile de instrumente ale politicilor după nivelul de intervenție a statului;
- să relateze despre instrumentele voluntare ale politicilor publice;
- să estimeze impactul instrumentelor obligatorii în implementarea politicilor publice;
- să explice avantajele și dezavantajele instrumentelor politicilor publice;
- să formuleze criterii pentru alegerea instrumentelor în implementarea politicilor din Republica Moldova.

Unități de conținut:

1. Noțiunea de instrument al politicilor publice.
2. Clasificarea instrumentelor de politici publice.
3. Alegerea instrumentelor în implementarea politicilor.

Forme și strategii de organizare a activității didactice:

Curs teoretic

Prelegere clasică

Termeni-cheie și conținut rezumativ: noțiunea de instrument de politică publică aplicat în procesul de implementare a politicilor; clasificarea instrumentelor de politici publice după criterii de intervenție a statului în sectorul public și critici aduse politicilor *laisse-faire*; tipurile de resurse ale guvernării pentru implementarea politicilor; informarea – capacitatea de a furniza date și evidențe în procesul de administrare publică; fonduri – resursele disponibile ale guvernării pentru implementarea politicilor; autoritate – capacitatea de a legitima unele acțiuni ale guvernării; organizarea – reprezintă aparatul de stat disponibil guvernării pentru a implementa politicile sale; instrumente voluntare de intervenție scăzută a statului – familia,

comunitatea, grupurile sociale, relațiile de piață și sectorul asociativ; instrumente mixte de intervenție medie a statului – informația și consilierea, subsidiile și taxele, licențierea și achizițiile publice; instrumente obligatorii de intervenție ridicată a statului – reglementările publice, impozitele și furnizarea directă de servicii și bunuri; instrumente juridice care asigură suportul legal de intervenție a statului în implementarea politicilor; determinarea avantajelor și dezavantajelor aplicării instrumentelor de politici publice în dependență de natura problemei de politică publică; justificarea alegerii instrumentelor în procesul de implementare prin stilurile de realizare a politicilor adoptate de statele contemporane; caracteristicile instrumentelor în funcție de dezvoltarea democrației; intensitatea resurselor disponibile pentru implementarea politicilor; selectivitatea grupurilor vizate de procesul de implementare; coeziunea și interrelaționarea instrumentelor de politici publice în procesul de implementare.

Bibliografie:

1. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova privind monitorizarea procesului de implementare a legislației, nr.1181 din 22.12.2010. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.254-256.
2. Howlett M., Ramesh M. *Studiul politicilor publice*. Chișinău: Cartier, 2004.
3. Hogwood W. Brian, Gunn A. Lewis. *Introducere în politicile publice*. București: Editura Economică, 2000.
4. Miroiu A. *Politici Publice*. București: Politeia, SNSPA, 2002.
5. Popescu L. *Politici publice*. București: Editura Economică, 2002.
6. Weimer D., Vinig A. *Analiza politicilor*. Ediția III. Chișinău: Cartier, 2004.

Tema 11. Evaluarea și monitorizarea politicilor publice

Obiectivele de referință:

- să diferențieze conceptele de analiză a politicilor și cele de evaluare a politicilor;
- să indice criteriile folosite în evaluarea politicilor;
- să distingă și să explice tipurile de evaluare a politicilor publice;
- să identifice rațiunile de evaluare și de monitorizare a politicilor.

Unități de conținut:

1. Conceptul de evaluare a politicilor publice.
2. Funcțiile evaluării.
3. Tipurile de evaluare a politicilor publice.

Forme și strategii de organizare a activității didactice:

Curs teoretic

Prelegere dialogată

Termeni-cheie și conținut rezumativ: noțiunile de evaluare și monitorizare a politicilor publice prin aprecierea și producerea de informații privind rezultatele și impactul politicii implementate; scopul evaluării politicilor publice prin sporirea calității serviciilor publice; îmbunătățirea atingerii obiectivelor propuse de politica publică și eficientizarea alocării resurselor financiare publice; structura unui raport de evaluare prin definirea design-ului metodologic al evaluării și stabilirea criteriilor și indicatorilor de evaluare; criteriile de evaluare a documentelor de politici – eficiența, eficacitatea și sustenabilitatea; dimensiunile evaluării; beneficiarii evaluării, utilitatea și valorificarea de către aceștia a rezultatelor evaluării; scopul monitorizării politicilor publice ca suport de evidență a rezultatelor politicii publice implementate; funcțiile monitorizării prin auditare, contabilizare și evidență a activităților implementate în cadrul politicii implementate și metodele de monitorizare a politicilor; tipuri

de evaluări ale politicilor publice – administrativă, juridică, politică; evaluarea performanței; evaluarea impactului politicilor publice; evaluarea eficienței acțiunii publice; rațiunile pentru evaluarea unei politici publice; planificarea procesului de evaluare și evaluatorii.

Bibliografie:

1. Ghid metodologic pentru evaluarea intermediară și ex-post a politicilor publice. Guvernul Republicii Moldova, Cancelaria de Stat, 2012, www.gov.md
2. Iațco M. *Unele aspecte privind evaluarea politicilor publice în practica guvernării democratice*. În: MOLDOSCOPIE (Probleme de analiză politică), 2015, nr.3 (LXX), p.41-46.
3. Howlett M., Ramesh M. *Studiul politicilor publice*. Chișinău: Cartier, 2004.
4. Munteanu I. *Politici publice complexe*. Chișinău: Cartier, 2015.
5. Popescu L. *Politici publice*. București: Editura Economică, 2002.
6. Weimer D., Vinig A. *Analiza politicilor*. Ediția III. Chișinău: Cartier, 2004.

Tema 12. Metode și tehnici de definire a problemelor de politici publice

Obiectivele de referință:

- să distingă metodele și tehnicile de definire a problemelor de politici publice;
- să clasifice metodele și tehnicile de definire a problemelor de politici publice;
- să determine utilitatea metodelor în funcție de natura problemei;
- să analizeze metoda perspectivelor multiple în definirea problemei.

Unități de conținut:

1. Delimitarea tipurilor de probleme.
2. Metode și tehnici de definire a problemelor.
3. Metoda perspectivelor multiple.

Forme și strategii de organizare a activității didactice:

Curs teoretic

Prelegere dialogată

Termeni-cheie și conținut rezumativ: clasificarea problemelor de politici publice în funcție de criteriile: structurarea problemei de politică publică, delimitarea problemelor de politici publice, analiza prezentării grafice a problemei în baza datelor și evidențelor; metoda normativă și metoda relativă; ierarhizarea problemelor de politici; utilizarea analogiei în definirea problemei de politică publică; arborele problemei; structura cauzală a problemelor de politici; metoda perspectivelor multiple; perspectiva tehnică și organizatorică în definirea problemelor de politici publice; propunerea de analiză a problemei de politici va include și o definire inițială cu caracter explicativ a problemei; prin investigarea în detaliu, se va oferi o imagine suficient de clară despre caracterul și întinderea problemei; propunerea trebuie să explice că studiul de analiză a politicii va examina

și va clarifica în continuare natura și dimensiunile problemei; cercetarea analizei de politică va cuantifica și clarifica problema politicii; definirea problemei trebuie să explice pe scurt care vor fi obiectivele și sarcinile, cum vor fi utilizate bazele de date și care sunt evidențele disponibile pentru a defini problema de politică publică.

Bibliografie:

1. Ghidul metodologic pentru analiza ex-ante a impactului politicilor publice. Instrumente și tehnici. Volumul I. Guvernul Republicii Moldova, 2009, www.gov.md
2. Bryson P. *Planificarea strategică a organizațiilor*. București: ARC, 2002.
3. Kessler M.Ch. *Evaluation des politiques publiques*. France: L'Harmattan, 1998.
4. *Analiza politicilor publice și evaluarea programelor în administrația publică*: Suport de curs. (coord. Karoly M.) www.apubb.ro/wp-content/uploads/2011/03/programelor_in_AP.pdf
5. Miroiu A. *Politici Publice*. București: Politeia, SNSPA, 2002.
6. Munteanu I. *Politici publice complexe*. Chișinău: Cartier, 2015.
7. Weimer D., Vinig A. *Analiza politicilor*. Ediția III. Chișinău: Cartier, 2004.

Tema 13. Metode și tehnici pentru realizarea analizei și evaluării politicilor sectoriale

Obiectivele de referință:

- să definească în practică obiectivele evaluării politicilor publice;
- să determine abordările analitice ale evaluării politicilor publice;
- să compare metodele și tehnicile folosite la evaluarea politicilor publice;
- să proiecteze formarea și obiectivele unei echipe de evaluare;
- să formuleze design-ul metodologic al unei evaluări de politici sectoriale.

Unități de conținut:

1. Obiectivele evaluării politicilor sectoriale.
2. Formarea echipei de evaluare.
3. Abordările metodologice ale evaluării politicilor sectoriale.

Forme și strategii de organizare a activității didactice:

Curs teoretic

Prelegere dialogată

Termeni-cheie și conținut rezumativ: realizarea evaluării ex-ante a politicilor prin scanarea situației înainte de aplicarea politicii în sectorul respectiv: economic, ecologic, social, sănătate publică; evaluarea interimară și ex-post a politicilor în funcție de desfășurarea politicii sectoriale; evaluarea unui instrument de management public; dificultățile metodologice de evaluare a performanțelor publice; multitudinea de niveluri de analiză a acțiunii publice; evaluarea impactului politicii publice în baza indicatorilor de evaluare a politicii publice; pregătirea evaluatorilor și baza metodologică pentru realizarea raportului de evaluare în sectorul respectiv; Pentru a construi *un cadru de evaluare* sunt necesare: definirea scopurilor generale pentru care a fost creată politica în sectorul dat raportat la politicile

naționale; definirea obiectivelor specifice sau a pașilor care probează îndeplinirea parțială a scopului; definirea criteriilor specifice pentru determinarea gradului în care au fost îndeplinite obiectivele; definirea măsurilor specifice pentru aplicarea criteriilor asupra obiectivelor; după stabilirea cadrului de analiză se efectuează măsurătorile proiectate anterior pentru a face cât mai multe evaluări cantitative permise de subiectul respectiv. De asemenea, vor trebui efectuate și analize calitative pentru acele criterii care nu pot fi măsurate cantitativ; abordarea metodologică prin prisma indicatorilor de intrare (input), a indicatorilor de rezultat (result), cantitativi, de calitate; utilitatea și disponibilitatea datelor pentru indicator; claritatea indicatorilor.

Bibliografie:

1. Ghid metodologic pentru evaluarea intermediară și ex-post a politicilor publice. Guvernul Republicii Moldova, Cancelaria de Stat, 2012, www.gov.md
2. Ghidul de Utilizator în Evaluarea Impactului Social. Banca Mondială, 2003, www.worldbank.org
3. Notă de Bună Practică în utilizarea analizei impactului asupra sărăciei și a celui social în sprijinul elaborării politicii publice de dezvoltare. Banca Mondială, 2004, www.worldbank.org
4. Iațco M. *Unele aspecte privind evaluarea politicilor publice în practica guvernării democratice*. În: MOLDOSCOPIE (Probleme de analiză politică), 2015, nr.3 (LXX), p.41-46.
5. Moșteanu T. (coord.). *Politici și tehnici bugetare*. București: Editura Universitară, 2002.
6. Ticu D. *Tipologii de evaluare în procesul politicilor publice*. În: Revista Transilvană de Științe Administrative, 2012, nr.1 (30), p.195-208.

Tema 14. Metode de advocacy în politici publice

Obiectivele de referință:

- să explice noțiunea de advocacy și factorii care influențează activitatea de advocacy;
- să explice metodele de advocacy în ciclul politicilor publice;
- să compare strategiile de advocacy în funcție de obiectivele politicii;
- să analizeze strategiile și instrumentele de advocacy în ciclul de politici publice;
- să dezvolte planificarea strategiei de advocacy prin exemple din realitatea țării.

Unități de conținut:

1. Abordarea noțiunii de advocacy în realizarea politicilor publice.
2. Analiza strategiilor și instrumentelor de advocacy.
3. Planificarea campaniei de advocacy în ciclul de politici publice.

Forme și strategii de organizare a activității didactice:

Curs teoretic

Prelegere dialogată

Termeni-cheie și conținut rezumativ: noțiunea de advocacy și procesul de influențare a deciziilor de interes public; cine face advocacy, pentru cine și care sunt țintele în activitatea de advocacy; acțiunile și procesul prin care are loc schimbarea dorită activității de advocacy; angajamentul și participarea civică a cetățenilor în procesul de advocacy; strategiile de advocacy în funcție de modul de relaționare cu puterea publică; tipurile de strategie de colaborare și confruntare; instrumentele de advocacy pentru analiza situației existente și diagnostic instituțional; instrumente pentru definirea schimbării dorite în campania de advocacy; planificarea și resursele necesare campaniei de advocacy; factor interesat (stakeholder) – orice grup

sau individ care are un interes, este influențat/afectat, poate influența/afecta realizarea obiectivului propus; analiza factorilor interesați – un instrument pentru managementul strategic al procesului de advocacy ce identifică toate persoanele, instituțiile, grupurile de persoane și grupurile de instituții afectate, preocupate sau implicate în problematica vizată de politica publică; în discuție se ia în calcul rolul factorilor interesați în determinarea politicii, în implementarea acesteia și rezultatele ei; pârghiile normative pentru procesul de advocacy cuprind atât elemente de legislație, cât și norme/regulamente interne ale instituțiilor publice care fac posibilă sau favorizează intervenția reprezentanților societății civile în procesul politicii publice vizate (considerând cele 3 paliere: informare – consultare – participare).

Bibliografie:

1. Bulat C., Pasca D. *Ghidul construirii, conducerii și menținerii coalițiilor*. Îndrumar practic pentru activități curente în advocacy și dialog social. Academia de Advocacy, Timișoara, 2013, <http://advocacy.ro>
2. Fîț S. *Audierea publică. Procedură riguroasă și eficientă de fundamentare a politicilor publice*. Îndrumar practic pentru activități curente în advocacy și dialog social. Academia de Advocacy, Timișoara, 2013, <http://advocacy.ro>
3. Profiroiu M., Iorga E. *Manual de politici publice*. Destinat studenților de la facultățile de științe politice, administrație publică și management. București: Editura Economică, 2009.
4. Secretariatul General al Guvernului României, Unitatea de Politici Publice. *Manual pentru elaborarea propunerii de politici publice*. București, 2007.

Tema 15. Repere practice de realizare a unui studiu de politici publice

Obiectivele de referință:

- să înțeleagă conceptul de studiu de politici publice;
- să determine tipurile de studii de politici publice;
- să stabilească elementele structurale și textuale ale studiului/ raportului de politici publice;
- să formuleze importanța studiului în procesul de elaborare a politicilor publice.

Unități de conținut:

1. Comunitatea studiilor de politici publice.
2. Diferite tipuri de studii de politici publice.
3. Studiul de politici publice: elemente structurale și textuale.

Forme și strategii de organizare a activității didactice:

Curs teoretic

Prelegere dialogată

Termeni-cheie și conținut rezumativ: accentul primordial asupra studiilor elaborate în domeniul analizei de politici publice; comunitatea de politici publice – grup divers de participanți raportat la interesele promovate; diferite tipuri de studii de politici publice – studiul și analiza de politică publică; stilul trebuie să fie corect din punct de vedere formal, iar discursul să se personalizeze, situându-se la nivelul *eu – ei*. Unele segmente de public manifestă o atracție mai mare pentru niveluri ridicate de interacțiune în elaborarea studiilor de politici. Prezentarea trebuie să fie informativă, interesantă, dar și distractivă. Ea necesită: un plan de lucru; manieră clară de derulare a prezentării; precizare clară, într-un slide, a obiectivelor și metodelor de cercetare; diseminarea expertizei și idei despre politicile publice; sinteza studiului de politică publică; construirea descrierii problemei: structură și argumentare; construirea opțiunii de politici publice; *Raportul de cercetare* a politici publice trebuie să fie: bine

structurat, pe capitole și secțiuni; ierarhizat în funcție de importanța informației – prezentarea concluziilor, astfel încât fiecare secțiune să fie susținută cu argumente sau cu informații utile pe care auditorul și le-a însușit din secțiunea anterioară; succint – cu organizarea și stabilirea priorităților, odată ce concluziile au fost formulate, menținându-se și atributul actualității. Examinarea rolului studiului de politici publice ca instrument de luare a deciziei în procesul de elaborare a politicilor publice.

Bibliografie:

1. Ghidul metodologic pentru analiza ex-ante a impactului politicilor publice. Instrumente și tehnici. Volumul I. Guvernul Republicii Moldova, 2009, www.gov.md
2. Notă de Bună Practică în utilizarea analizei impactului asupra sărăciei și a celui social în sprijinul elaborării politicii publice de dezvoltare. Banca Mondială, 2004, www.worldbank.org
3. Profiroiu M. Iorga E. *Manual de politici publice*. Destinat studenților de la facultățile de științe politice, administrație publică și management. București: Editura Economică, 2009.
4. Secretariatul General al Guvernului României, Unitatea de Politici Publice. *Manual pentru elaborarea propunerii de politici publice*. București, 2007.
5. Young E., Quinn L. *Cum se scrie un studiu de Politici Publice efectiv*. Ghid pentru Consilierii de politici publice din Europa Centrală și de Est. Institutul pentru o societate deschisă, 2002.

1.4. Lucrul individual

1.4.1. Esența și conținutul general

Procesul de instruire în cadrul disciplinei *Politici publice* conține, alături de orele de contact direct realizate nemijlocit pe parcursul orelor de curs/seminare, și ore de lucru individual. Lucrul individual reprezintă activități exploratorii de cercetare a subiectelor de la disciplina *Politici publice* realizat de student în afara orelor de contact direct, sub ghidarea profesorului, în baza sarcinilor și criteriilor enunțate preventiv.

Finalitatea lucrului individual: constă în completarea procesului de predare-învățare din cadrul orelor de contact direct; contribuie la formarea viitorului specialist prin dezvoltarea aptitudinilor de analiză și expertiză, cercetare independentă, gândire critică, documentare etc.

Lucrul individual al studentului va fi relaționat la conținutul orelor de seminar. Îndrumarea și evaluarea lucrului individual se va realiza atât în cadrul orelor de seminar, cât și al orelor de consultații, de serviciu ale profesorului și altor activități didactico-metodice. În același timp, în cadrul procesului de evaluare la disciplina *Politici publice* se va ține cont de implicarea studentului în activitățile extracurriculare (conferințe studențești, workshopuri, mese rotunde, mobilitate academică).

1.4.2. Metode și strategii de lucru individual (în ordinea alfabetică):

a) *Analiza strategiilor, ghidurilor și a documentelor de politici publice* – constituie un studiu rezumativ, realizat de către student în mod individual în baza investigării unui document de politici publice. Acest exercițiu de cercetare și reflexiv are drept scop instruirea, în baza resurselor informaționale, a studentului. Formarea competențelor și abilităților la disciplina *Politici publice* este imposibilă fără realizarea unui studiu detaliat al cadrului normativ și al celui strategic în domeniul politicilor publice.

	<i>Strategii de realizare</i>	<i>Structura</i>	<i>Criterii de evaluare</i>
<i>Analiza documentului de politici publice (notă rezumativă)</i>	- Lectură independentă; - Cugetarea personală asupra problemei de politici publice; - Gândirea critică; - Selectarea și sinteza datelor; - Generalizarea opțiunilor de politici; - Reflectarea punctului de vedere asupra documentului de politici publice.	- Argumentarea conținutului documentului de politici în contextul general al subiectului studiat; - Analiza problemei reglementate în documentul de politici; - Noțiunile și indicatorii de bază; - Sinteza opțiunilor de politici; - Reflectarea opiniei studentului. - Volum 10-17 pagini	- Sinteza; - Capacitatea de argumentare; - Capacitatea de lucru cu datele disponibile în documentul de politici; - Formularea de concluzii și recomandări.

b) *Elaborarea aplicativă* – presupune tehnici de lucru individual prin realizarea unor scheme personalizate, modele și prezentări în baza unor tipare prestabilite. Acest exercițiu cu caracter aplicativ va dezvolta potențialul intelectual al studentului prin solicitarea cunoștințelor, creativității, gândirii multilaterale, imaginației etc. Prin realizarea elaborării aplicative are loc transferul cunoștințelor teoretice pe o dimensiune practică, aplicarea teoretică în practică, generarea de soluții pentru diverse probleme de politici publice, argumentarea atitudinilor proprii față de subiectul studiat.

	<i>Strategii de realizare</i>	<i>Structura</i>	<i>Criterii de evaluare</i>
<i>Elaborarea aplicativă</i>	- Cercetarea teoretică a problemei; - Realizarea expertizei documentului de politici publice; - Transferul din aspectul teoretic în cel practic; - Respectarea cerințelor metodologice de cercetare.	- Schema sau modelul elaborat de către student va depinde de sarcina dată și nu are o structură generalizatoare. - Volum 5-10 pagini	- Adaptabilitatea conținutului la realitățile subiectului cercetat; - Reflectarea sarcinilor fixate și coerența dintre dimensiunea teoretică și cea practică.

c) *Recenzia unui studiu de politică publică* reprezintă o evaluare critică și reflexivă adresată unei lucrări de analiză în care se includ contribuțiile, ideile de bază și cele inovative, se realizează aprecieri, observații și completări. Recenzia constituie un exercițiu analitic necesar pentru comprehensiunea conținutului științific și pentru a avea o atitudine critică și a putea forma opinii personale și judecăți de valoare asupra obiectului recenziei.

	<i>Strategii de realizare</i>	<i>Structura</i>	<i>Criterii de evaluare</i>
<i>Recenzia unui studiu de politică publică</i>	- Lecturarea; - Înțelegerea; - Exprimarea; - Sinteza; - Problematizarea; - Deducerea concluziilor.	- Surse bibliografice; - Situarea textului în tema de studiu; - Problematizarea textului; - Tezele principale; - Opinia studentului; - Volum 3-10 pagini	- Dimensiunea analitică și reflexivă; - Argumentarea critică; - Opinia personală; - Calitatea concluziilor.

d) *Referatul* reprezintă o elaborare cu caracter științific destinată unei teme prestabilite, ce poate fi prezentat atât în cadrul activității didactice curente, cât și la desfășurarea conferințelor și sesiunilor științifice studentești. Referatul constituie un produs de cercetare, care permite studentului să-și dezvolte abilitățile intelectuale și creatoare în baza unor subiecte de importanță științifică. Prin elaborarea referatelor cadrul didactic își propune ca scop să atragă atenția studenților asupra unor probleme importante din cadrul obiectului de studiu al disciplinei *Politici publice*.

	<i>Strategii de realizare</i>	<i>Structura</i>	<i>Criterii de evaluare</i>
<i>Referatul</i>	- Formularea problemei; - Studiul surselor bibliografice; - Definirea noțiunilor și conceptelor; - Selectarea metodelor de cercetare; - Argumentarea și atitudinea critică; - Formularea de concluzii și recomandări.	- Foaia de titlu; - Cuprinsul; - Introducerea; - Conținutul de bază; - Concluzii și recomandări; - Lista surselor bibliografice. - Volum 10-15 pagini	- Abordarea originală; - Organizarea și prezentarea informațiilor; - Personalizarea soluției; - Argumentarea soluției; - Volumul bibliografic; - Tehnoredactarea.

f) *Studiul de caz* reprezintă o strategie de învățare formativă bazată pe cercetare și se încadrează în specificul lucrului individual al studentului. Studiul de caz constituie analiza și dezbaterăa unui caz tipic, reprezentat de o situație particulară și problematică din

activitatea unei instituții publice, a unui grup social. Antrenarea studentului în acest gen de exercițiu euristic va permite acestuia să se confrunte cu situații problematice din viața reală și reprezentative a unei situații generale. Pentru studenții înscriși la specialitățile „Politologie” și „Administrație publică” este important a stabili legătura acestuia cu sistemul politico-administrativ în activitate. Studiul de caz va servi ca suport în pregătirea pentru elaborarea tezei de licență, unde realizarea unui studiu de caz este obligatorie.

	<i>Strategii de realizare</i>	<i>Structura</i>	<i>Criterii de evaluare</i>
<i>Studiul de caz</i>	- Culegerea de informații; - Alegerea cazului pentru cercetare; - Problematizarea; - Relaționarea cunoștințelor teoretice cu observațiile din teren; - Sinteza cercetării.	- Introduce-re (argumentarea cazului); - Metodologia; - Interpreta-re subiec-tului; - Concluzii și reco-mandări. - Volum 5-10 pa-gini	- Actualita-tea; - Abordarea originală și aplicativă; - Organizarea și prezenta-re infor-mațiilor; - Calitatea concluziilor și recoman-dărilor.

În cadrul disciplinei *Politici publice* este necesară aplicarea acestor metode, prin care studentul materializează lucrul individual orientat spre studiul unei probleme de politici publice. Lucrul individual constituie anumite sarcini date studentului pentru a-și dezvolta capacitățile analitice necesare unui studiu de politici publice.

1.4.3. Repartizarea orientativă a orelor de lucru individual în baza tematicii orelor de seminar:

Nr. d/o	Unități de conținut	Nr. de ore
1	Abordările conceptului de politici publice	2
2	Analiza politicilor publice	4
3	Stabilirea agendei în politicile publice	4
4	Formularea politicilor publice	2
5	Formularea strategiilor de reformă ale Guvernului	4
6	Procesul luării deciziei – etapă a politicilor publice	4
7	Actorii politicilor publice	4
8	Procesul de implementare a politicilor publice	2
9	Instrumentele politicilor publice	4
10	Evaluarea și monitorizarea politicilor publice	4
11	Metode și tehnici de definire a problemelor publice și planificarea strategică	2
12	Metode și tehnici pentru realizarea analizei și evaluării politicilor sectoriale	2
13	Metode de advocacy în politici publice	3
14	Repere practice de realizare a unui studiu de politici publice	4
15	În total	45

1.5. Evaluarea disciplinei

1.5.1. Strategii de evaluare

Evaluarea cunoștințelor acumulate în cadrul procesului de predare-învățare la disciplina *Politici publice* se realizează în baza a trei tipuri de strategii de evaluare:

a) *Evaluarea inițială* – se realizează la începutul activității de predare a disciplinei cu scopul de a cunoaște nivelul de pregătire a studenților la momentul respectiv, exprimat în termeni de competențe însușite, dar și potențiale. Determinarea bagajului de cunoștințe obținute, a capacităților de învățare, a abilităților necesare asimilării cunoștințelor viitoare reprezintă una dintre premisele conceperii programului de instruire și o

condiție importantă pentru o activitate didactică reușită ce se propune spre realizare. Compararea evaluării inițiale și finale după schema „până-după” va produce informația necesară pentru determinarea calității și eficienței procesului didactic desfășurat.

b) *Evaluarea formativă/curentă* se va efectua prin verificarea sistematică pe parcursul procesului de instruire, astfel cadrul didactic obținând informații despre nivelul și gradul de realizare a obiectivelor operaționale. Evaluarea formativă constituie o apreciere a rezultatelor obținute pe durata unei activități, pas cu pas. Acest gen de evaluare mai este cunoscut sub denumirea de evaluare curentă. Evaluarea formativă reprezintă strategia de bază a evaluării performanței sistematice a studentului pe durata orelor de contact direct, în primul rând se referă la orele de seminar, dar și în timpul orelor de curs. În cadrul evaluării formative este inclusă și evaluarea lucrului individual, realizat în mod sistematic pe parcursul semestrului de studiu. Activitățile și sarcinile orientative ale lucrului individual ce se propun a fi realizate sunt specificate în descrierea desfășurării orelor de seminar. Pentru promovarea studenților la proba de evaluare finală la disciplina *Politici publice* va fi necesară expunerea și prezentarea *Portofoliului* de politică publică ca parte de realizare a lucrului individual și ca minim obligatoriu pentru admiterea la examen.

c) *Evaluarea sumativă* – constituie verificări periodice în formă scrisă/orală, la finalul unui sistem de lecții sau la sfârșitul activității semestriale sau anuale, în vederea cunoașterii nivelului real de însușire a materiei la momentul respectiv. Conform dispozițiilor mecanismului de predare-învățare de la USM, în cadrul disciplinei *Politici publice* se realizează două tipuri de evaluare sumativă:

- *Evaluarea sumativă intermediară/periodică*, care se realizează de două ori pe parcursul semestrului de învățământ, prin probe scrise, la fiecare șapte săptămâni de studii la disciplina *Politici publice*;
- *Evaluarea sumativă finală*. Se realizează la finalul procesului de predare-învățare a disciplinei *Politici publice*. Proba de evaluare finală se susține în cadrul examenului în formă scrisă.

1.5.2. Exemple de tehnici de evaluări

Evaluări sumative intermediare periodice (testări, lucrări de control, testări pe platforma MOODLE)

Testarea nr.1

1. Definiți noțiunea „instrument de politică publică”.
2. Caracterizați tipurile de instrumente de politici publice după criteriul de intervenție a statului.
3. Estimați avantajele și dezavantajele instrumentelor cu nivel mediu de intervenție a statului.

1.5.2.1. Evaluarea sumativă finală (model de test de examinare)

TEST nr. _____

Pentru examen la disciplina *Politici publice*
Specialitatea *Politologie/Administrație publică*
Studii Licență, anul III

Subiectul I. Analiza politicilor publice

- 1.1 Identificați ce reprezintă analiza politicilor publice. (3 pct.)
- 1.2 Explicați aplicarea metodei de analiză cost-beneficiu în politici publice. (5 pct.)
- 1.3 Proiectați desfășurarea analizei SWOT la o problemă din politicile publice (*puteți utiliza exemplele de la seminare*). (7 pct.)

Subiectul II. Conceptul de politici publice

- 2.1 Relatați definițiile conceptului de politică publică. (3 pct.)
- 2.2 Explicați modelele de *politică publică* abordate în literatura de specialitate. (5 pct.)
- 2.3 Proiectați un exemplu de politică publică, astfel încât acesta să fie din realitatea Republicii Moldova (*puteți utiliza exemplele de la seminare*). (7 pct.)

Barem de evaluare:

10	9	8	7	6	5	4	3	2
30-29	28-26	25-19	18-12	11-9	8-6	5-4	3-2	1-0

II. CONȚINUTUL ORELOR DE SEMINAR. REPERE METODICE ȘI BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ

Tema 1. Abordările conceptului de politici publice

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Identificați problemele studiate de către disciplina *Politici publice*. Determinați condițiile și contextul care au contribuit la apariția unui astfel de obiect de studiu.
2. Explicați noțiunea de politică publică prin prisma sensurilor oferite de Hoogwood și Gunn. Identificați aceste sensuri prin exemple de politici formulate de Guvernul Republicii Moldova.
3. Explicați esența ciclului de politici publice. Sintetizați etapele ciclului de politici publice.
4. Argumentați necesitatea politicilor publice pentru procesul de guvernare democratică. Formulați concluzii privind rolul cursului *Politici publice* în studierea fenomenului de bună guvernare și de administrare a problemelor publice.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii expozitive (*expunerea subiectelor de problemă*). Strategii euristice (*explicarea cauzală, explicarea consecutivă, explicarea teleologică*). Strategii prioritar bazate pe acțiunea de cercetare (*învățare prin descoperire dirijată, descoperirea deductivă*). Forme de organizare a activității didactice – preponderent frontale, în baza discuțiilor.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Analiza definițiilor de politică publică din literatura de specialitate. Realizarea unei argumentări pentru intervenția de politici publice în caz de: monopol natural, asimetrie de informație, externalități, furnizare de bunuri și servicii publice.

Literatura recomandată:

1. Bondar F. *Politici publice și administrația publică*. Iași: Polirom, 2009.
2. Bărbulescu I.Gh. *Procesul decizional în Uniunea Europeană*. Iași: Polirom, 2010.
3. Crăciun Cl., Collins E. Paul. *Managementul politicilor publice. Transformări și perspective*. Iași: Polirom, 2008.
4. Howlett M., Ramesh M. *Studiul politicilor publice*. Chișinău: Cartier, 2004.
5. Hogwood W. Brian, Gunn A. Lewis. *Introducere în politicile publice*. București: Editura Economică, 2000.
6. Iațco M. *Unele considerațiuni generale privind conceptul de politici publice*. În: MOLDOSCOPIE (Probleme de analiză politică), 2010, nr.2 (XLIX).
7. Miroiu A. *Politici Publice*. București: Politeia, SNSPA, 2002.
8. Mungiu Pippidi A. *Politici Publice: teorie și practică*. Iași: Polirom, 2012.

Tema 2. Analiza politicilor publice

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Identificați originile și sursele care au contribuit la apariția analizei politicilor publice. Deduceți cauzele care au determinat dezvoltarea analizei politicilor publice.
2. Specificați abordările de înfăptuire a analizei politicilor publice de către comunitatea de experți/policy-maker pentru expertiza guvernamentală. Exemplificați în baza unui model de analiză de politică publică o problemă publică supusă analizei.
3. Identificați în analizele politicilor abordările pluraliste, elitiste sau marxiste; numiți principalele tipuri de modele ale politicilor.
4. Argumentați rolul modelelor de analiză a politicilor publice pentru comprehensiunea procesului de elaborare a politicilor de către diverși actori sociali.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii euristice (*discuție colectivă, conversație euristică*). Strategii bazate prioritar pe acțiunea de cercetare (*munca în echipe, problematizarea, dezbaterea*). Forma de organizare a activității didactice – activități în grup.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Elaborarea de comunicări în baza modelelor de analiză a politicilor publice pentru următoarele modele: politici substantive, politici procedurale, politici distributive și redistributive, politici regulatorii și autoregulatorii.

Literatura recomandată:

1. Laurence E. Lynn, Jr. *Managementul public ca artă, știință și profesie*. București: ARC, 2004.
2. Mihuț L. Brono L. *Modele de politici sociale*. București: Editura Didactică, 1999.
3. Munteanu I. *Politici publice complexe*. Chișinău: Cartier, 2015.
4. Pollitt Ch., Bouckaert G. *Reforma managementului public: o analiză comparativă*. Chișinău: Epigraf, 2004.
5. Putman R.D. *Cum funcționează democrația?* Iași: Polirom, 2001.
6. *Государственное управление: основы теории и организации*. (Ред. В.А. Козбаненко). Москва, 2014.
7. Weimer D., Vinig A. *Analiza politicilor*. Ediția III. Chișinău: ARC, 2004.

Tema 3. Stabilirea agendei în politicile publice

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Definiți și caracterizați etapa stabilirii agendei în politici publice. Analizați tipurile de agendă existente în analiza politicilor publice.
2. Distingeți modele de stabilire a agendei în procesul de guvernare. Explicați prin exemple modelele de stabilire a agendei, preferabil exemple din realitatea Republicii Moldova.
3. Specificați strategiile de respingere a agendei prin prisma tacticilor de nerecunoaștere a problemelor de către diverși actori sociali din viața publică.
4. Formulați exemple de respingere a agendei în politici publice, preferabil din realitatea Republicii Moldova, în baza tacticilor folosite de diverse strategii de respingere a problemei.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii euristice (*discuție colectivă, conversație euristică*). Strategii bazate în mod preponderent pe acțiunea de cercetare (*problematicizarea, munca în echipe, dezbateră*). Forma de organizare a activității didactice – activități în grup.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Analiza literaturii de specialitate și a surselor deschise axate pe problematica privind stabilirea agendei în procesul de guvernare democratică. Analiza programului de activitate al Guvernului Republicii Moldova.

Literatura recomandată:

1. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2015-2016, nr.680 din 30.09.2015. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.267-273.
2. Anderson J. *Public policy making* (2 ed.). Princeton, NJ, Houghton Mifflin, 1994.
3. Bondar F. (coordonator). *Politici publice și administrație publică*. Iași: Polirom, 2007.
4. Profiroiu M., Profiroiu A., Păceșilă M. *Studiu comparativ al experienței țărilor dezvoltate în procesul de elaborare, implementare, monitorizare și evaluare a politicilor publice*. București: ASE, 2005.
5. Popescu L. *Politici publice*. București: Editura Economică, 2002.
6. Lindlomb Ch. *Elaborarea politicilor*. București: Editura Economică, 2003.
7. Secretariatul General al Guvernului României, Unitatea de Politici Publice. *Manual pentru elaborarea propunerii de politici publice*, 2007.

Tema 4. Procesul de elaborare a politicilor publice

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Determinați caracteristicile etapei de formulare a politicilor publice. Interpretați constrângerile la care este supus procesul de formulare a politicilor publice.
2. Caracterizați sursele de stabilire a criteriilor și mijloacele de justificare utilizate în procesul de formulare a politicilor publice de către comunitatea de experți în politici.
3. Argumentați necesitatea transferului de politici publice în societatea globalizată și estimați rolul și impactul acestuia asupra calității politicilor publice din Republica Moldova.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii expositive (*expunerea subiectelor de problemă*). Strategii euristice (*explicarea cauzală, explicarea consecutivă, explicarea teleologică*). Strategii prioritar bazate pe acțiunea de cercetare (*învățare prin descoperire dirijată, descoperirea deductivă*). Forme de organizare a activității didactice – preponderent frontale, în baza discuțiilor.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Formularea unui studiu de politică publică în baza politicilor formulate de autoritățile publice centrale (*fiecare student poate să-și aleagă o politică sectorială din activitatea Guvernului Republicii Moldova*).

Literatura recomandată:

1. Nabais J. *The role of ministries in the public policy cycle in Portugal*. SIGMA, 2003.
2. Junjan V., Bere R. *Elaborarea politicilor locale*. În: Revista Transilvană de Științe Administrative, 2002, nr.8.
3. Rotariu T., Iluș P. *Ancheta sociologică și sondajul de opinie: teorie și practică*. Iași: Polirom, 2001.
4. Șandor S.D. *Analiză și cercetare în administrația publică*. Cluj-Napoca: Accent, 2005.
5. Pohoată G. *Politici publice. Teorie și practică*. București: Pro Universitaria, 2017.

Tema 5. Particularitățile formulării politicilor naționale

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Explicați tipurile de documente de politici publice în Republica Moldova. Deduceți care sunt elementele de bază ale documentelor de politici publice în Republica Moldova.

2. Evaluați analiza ex-ante a politicilor publice elaborate în Republica Moldova de către Cancelaria de Stat, asupra calității managementului politicilor publice. Explicați de ce se ține cont când se realizează analiza ex-ante a politicilor.

3. Estimați factorii care influențează asupra obiectivelor, conținutului și opțiunilor de politici publice. Specificați analizele de impact în formularea politicilor publice cerute de către APC a Guvernului Republicii Moldova.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii expositive (*expunerea subiectelor de problemă*). Strategii euristice (*explicarea cauzală, explicarea consecutivă, explicarea teleologică*). Strategii prioritare bazate pe acțiunea de cercetare (*învățare prin descoperire dirijată, descoperirea deductivă*). Forme de organizare a activității didactice – preponderent frontale, în baza discuțiilor.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Elaborarea unui produs științific sub formă de referat, având ca tematică formularea politicilor publice în cadrul Uniunii Europe și al Republicii Moldova prin prisma elementelor comparative.

Literatura recomandată:

1. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la regulile de elaborare și cerințele unificate față de documentele de politici, nr.33 din 11.01.2007. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.006.
2. Ghidul metodologic pentru analiza ex-ante a impactului politicilor publice. Instrumente și tehnici. Volumul I. Guvernul Republicii Moldova, 2009, www.gov.md

3. Ghidul de Utilizator în Evaluarea Impactului Social. Banca Mondială, 2003, www.worldbank.org
4. Notă de Bună Practică în utilizarea analizei impactului asupra sărăciei și a celui social în sprijinul elaborării politicii publice de dezvoltare. Banca Mondială, 2004, www.worldbank.org
5. Nabais J. *The role of ministries in the public policy cycle in Portugal*. SIGMA, 2003.
6. Junjan V., Bere R. *Elaborarea politicilor locale*. În: Revista Transilvană de Științe Administrative, 2002, nr.8.
7. Rotariu T., Iluț P. *Ancheta sociologică și sondajul de opinie: teorie și practică*. Iași: Polirom, 2001.
8. Șandor S.D. *Analiză și cercetare în administrația publică*. Cluj-Napoca: Accent, 2005.
9. Pohoată G. *Politici publice. Teorie și practică*. București: Pro Universitaria, 2017.

Tema 6. Procesul luării deciziei – etapă a politicilor publice

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Explicați în ce constă procesul decizional. Identificați problemele și constrângerile ce apar în procesul decizional.
2. Analizați procesul luării deciziei a politicilor publice în baza modelului rațional și incremental. Identificați asemănările și deosebirile dintre aceste modele de decizie.
3. Estimați criticile aduse modelului de raționalitate și celui incremental. Aplicați modele de decizie în politici publice la situațiile de politică publică în cazul Republicii Moldova.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii expositive (*demonstrație, explicație*). Strategii euristice (*explicare prin argumentare și aplicare, discuții în grup*). Strategii care au finalitatea de a dezvolta gândirea critică a studentului (*aplicarea modelelor la situații concrete de decizii*). Forma de organizare a activității didactice – activități în grup.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Elaborare aplicativă – realizarea analizei unui model de decizie prin prisma costurilor și beneficiilor, decizie care urmează a fi propusă ca politică publică.

Literatura recomandată:

1. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la acțiunile de implementare a Legii nr.239-XVI din 13.11.2008 cu privire la transparența în procesul decizional, nr.96 din 16.02.2010. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.30-31.
2. Ghidul metodologic cu privire la procesul decizional. Guvernul Republicii Moldova, Cancelaria de Stat, 2009.
3. Mocanu V. *Cetățeanul și procesul decizional*. Chișinău: TISH, 2003.
4. Moșneaga V., Rusnac Gh., Saca V. (coordonatori). *Manual de Politologie*. Chișinău: CEP USM, 2007, p.149.
5. Popa V. (coordonator). *Ghidul Primarului*. Chișinău: ARC, 2001, p.45.
6. Preda M. *Autoritățile Administrației Publice*. București: Lumina Lex, 1999, p.686.
7. Lăcătuș V. *Rolul factorului uman în luarea deciziilor*. În: Studia Universitatis Babeș-Bolyai, 2003, nr.1, p.111.
8. Melnic Ed., Sîrbu I. *Conceptul teoretic și metodologia elaborării deciziei manageriale în Administrația Publică*. În: Administrația Publică, 2004, nr.4, p.23.
9. Mitrache M. *Asumarea riscului în deciziile manageriale: riscul pur și riscul antreprenorial*. În: Finanțe publice și contabilitate, 2006, anul XVII, nr.7-8, p.72.
10. Urecheanu S. *Informația ca sursă de comunicare și ordonare a deciziilor manageriale ale administrației publice*. În: Economia, 2001, nr.4, p.35.
11. Bărbulescu I.Gh. *Procesul decizional în Uniunea Europeană*. Iași: Polirom, 2010.

Tema 7. Procesul aprobării politicilor naționale

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Identificați etapele planificării politicilor publice în Republica Moldova. Caracterizați principiile de elaborare a politicilor publice în Republica Moldova după Ghidul metodologic cu privire la procesul decizional.
2. Caracterizați mecanismele de realizare a Cadrului de Cheltuieli pe Termen Mediu (CCTM) aplicabil politicilor publice elaborate de guvernele naționale.
3. Formulați procedurile de avizare și aprobare a politicilor publice conform prevederilor legale și principiilor manageriale de guvernare.
4. Estimați conținutul și dinamica procesului decizional al politicilor din Republica Moldova prin prisma calității și obiectivității acestora.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii expositive (*expunerea subiectelor de problemă*). Strategii euristice (*explicarea cauzală, explicarea consecutivă, explicarea teleologică*). Strategii prioritare bazate pe acțiunea de cercetare (*învățare prin descoperire dirijată, descoperirea deductivă*). Forme de organizare a activității didactice – preponderent frontale, în baza discuțiilor.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Analiza Hotărârii Guvernului Republicii Moldova cu privire la acțiunile de implementare a Legii nr.239-XVI din 13.11.2008 cu privire la transparența în procesul decizional, nr.96 din 16.02.2010, și a Ghidului metodologic cu privire la procesul decizional. Guvernul Republicii Moldova, Cancelaria de Stat, 2009.

Literatura recomandată:

1. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la acțiunile de implementare a Legii nr. 239-XVI din 13.11.2008 cu privire la transparența în procesul decizional, nr.96 din 16.02.2010. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.30-31.

2. Ghidul metodologic cu privire la procesul decizional. Guvernul Republicii Moldova, Cancelaria de Stat, 2009, www.gov.md
3. Mocanu V. *Cetățeanul și procesul decizional*. Chișinău: TISH, 2003.
4. Munteanu I. *Politici publice complexe*. Chișinău: Cartier, 2015.
5. Lăcătuș V. *Rolul factorului uman în luarea deciziilor*. În: *Studia Universitatis Babeș-Bolyai*, 2003, nr.1, p.111.
6. Urecheanu S. *Informația ca sursă de comunicare și ordonare a deciziilor manageriale ale administrației publice*. În: *Economica*, 2001, nr.4, p.35.
7. Pollitt Ch., Bouckaert G. *Reforma managementului public: o analiză comparativă*. Chișinău: ARC, 2004.
8. Tofler A. *Stresul decizional*. În: ziarul „Democrația” nr.43, 8 octombrie 2002.

Tema 8. Comunitatea politicilor publice

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Identificați ce reprezintă comunitatea de experți în politici publice în procesul de înfăptuire a politicilor publice.
2. Explicați mecanismele de interacțiune în cadrul comunităților de experți în politici publice cu/și instituțiile politico-administrative cu competențe directe în înfăptuirea politicilor publice.
3. Descrieți și caracterizați atribuțiile Direcțiilor de analiză, evaluare și monitorizare a politicilor din cadrul APC a Republicii Moldova.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii expositive (*expunerea subiectelor de problemă*). Strategii euristice (*explicarea cauzală, explicarea consecutivă, explicarea teleologică*). Strategii prioritar bazate pe acțiunea de cercetare (*învățare prin descoperire dirijată, descoperirea deductivă*). Forme de organizare a activității didactice – preponderent frontale, în baza discuțiilor.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Elaborarea aplicativă – realizarea analizei de cartografiere a actorilor implicați în procesul de înfăptuire a politicilor publice pentru Republica Moldova (prezentarea cartografierii actorilor).

Literatura recomandată:

1. Bondar F. *Politici publice și administrația publică*. Iași: Polirom, 2009.
2. Craciun Cl., Collins E. Paul. *Managementul politicilor publice. Transformări și perspective*. Iași: Polirom, 2008.
3. Munteanu I. *Politici publice complexe*. Chișinău: Cartier, 2015.
4. Miroiu A. *Politici Publice*. București: Politeia, SNSPA, 2002.
5. Pohoată G. *Politici publice. Teorie și practică*. București: Pro Universitaria, 2017.
6. Putman R.D. *Cum funcționează democrația?* Iași: Polirom, 2001.

Tema 9. Procesul de implementare a politicilor publice

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Explicați esența procesului de implementare a politicilor publice. Identificați care sunt dificultățile în procesului de implementare a politicilor publice.
2. Examinați modele de implementare a politicilor publice după principiile manageriale și ale descentralizării/centralizării puterii în stat.
3. Estimați condițiile de încheiere sau de succesiune a politicilor publice în procesul de guvernare. Argumentați importanța continuării politicilor în cazul investirii unui nou Guvern.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii expositive (*expunerea subiectelor de problemă*). Strategii euristice (*explicarea cauzală, explicarea consecutivă, explicarea teleologică*). Strategii prioritar bazate pe acțiunea de cercetare (*învățare*

prin descoperire dirijată, descoperirea deductivă). Forme de organizare a activității didactice – preponderent frontale, în baza discuțiilor.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Analiza rapoartelor de implementare a politicilor publice de către APC din Republica Moldova (*fiecare student poate alege o APC în baza căreia realizează o recenzie privind implementarea unei politici sectoriale din Republica Moldova*).

Literatura recomandată:

1. Bondar F. *Politici publice și administrația publică*. Iași: Polirom, 2009.
2. Craciun Cl., Collins E. Paul. *Managementul politicilor publice. Transformări și perspective*. Iași: Polirom, 2008.
3. Iațco M. *Politicile publice în contextul tranziției*. În: MOLDOSCOPIE (Probleme de analiză politică), 2003, nr.XXIII, p.122-128.
4. Munteanu I. *Politici publice complexe*. Chișinău: Cartier, 2015.
5. Miroiu A. *Politici Publice*. București: Politeia, SNSPA, 2002.
6. Pohoată G. *Politici publice. Teorie și practică*. București: Pro Universitaria, 2017.

Tema 10. Instrumentele de implementare a politicilor publice

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Identificați noțiunea de instrument de implementare a politicilor publice. Clasificați tipurile de instrumente de politici publice după criteriul de intervenție a statului.
2. Explicați care sunt avantajele și dezavantajele instrumentelor din grupa cu intervenție medie și înaltă a statului.
3. Formulați criteriile de alegere a instrumentelor de implementare a politicilor publice. Identificați ce instrumente de implementare sunt preponderent folosite în politicile publice din Republica Moldova.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii expositive (*descrierea subiectelor*). Strategii euristice (*discuții și debateri colective*) și strategii bazate prioritar pe acțiunea de cercetare (*dialog argumentativ didactic*). Forme de organizare a activității didactice – preponderent frontale, în baza discuțiilor.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Analiza instrumentelor de politică publică din literatura de specialitate. Realizarea unei argumentări pentru intervenția de politici publice în cazul în care se folosesc instrumente voluntare, instrumente mixte și obligatorii pentru implementarea politicilor naționale.

Literatura recomandată:

1. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova privind monitorizarea procesului de implementare a legislației, nr.20-118 din 22.12.2010. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.254-256.
2. Howlett M., Ramesh M. *Studiul politicilor publice*. Chișinău: Cartier, 2004.
3. Hogwood W. Brian, Gunn A. Lewis. *Introducere în politicile publice*. București: Editura Economică, 2000.
4. Miroiu A. *Politici Publice*. București: Politeia, SNSPA, 2002.
5. Popescu L. *Politici publice*. București: Editura Economică, 2002.
6. Weimer D., Vinig A. *Analiza politicilor*. Ediția III. Chișinău: Cartier, 2004.

Tema 11. Evaluarea și monitorizarea politicilor publice

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Determinați esența etapei de evaluare a politicilor publice. Specificați diferențele dintre evaluarea și monitorizarea politicilor publice.
2. Descrieți și analizați funcțiile evaluării politicilor publice. Enumerați criteriile generale folosite în evaluarea politicilor publice.

3. Caracterizați tipurile de evaluare a politicilor publice. Comparați tipurile de evaluare a politicilor din perspectiva actorilor de politici publice și a criteriilor de performanță.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii expositive (*expunerea problemei, demonstrația*). Strategii euristice (*discuții și dezbateri argumentative, studiu de caz*) și strategii bazate prioritar pe acțiunea de cercetare (*problematizarea*). Forme de organizare a activității didactice – preponderent frontale, în baza discuțiilor.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Referate – elaborarea referatelor, în care vor fi abordate: *Dificultățile de evaluare a politicilor publice; Importanța evaluării în procesul de îndeplinire a politicilor publice pentru Republica Moldova.*

Literatura recomandată:

1. Ghid metodologic pentru evaluarea intermediară și ex-post a politicilor publice. Guvernul Republicii Moldova, Cancelaria de Stat, 2012, www.gov.md
2. Iașco M. *Unele aspecte privind evaluarea politicilor publice în practica guvernării democratice*. În: MOLDOSCOPIE (Probleme de analiză politică), 2015, nr.3 (LXX), p.41-46.
3. Howlett M., Ramesh M. *Studiul politicilor publice*. Chișinău: Cartier, 2004.
4. Hogwood W. Brian, Gunn A. Lewis. *Introducere în politicile publice*. București: Editura Economică, 2000.
5. Miroiu A. *Politici Publice*. București: Politeia, SNSPA, 2002.
6. Munteanu I. *Politici publice complexe*. Chișinău: Cartier, 2015.
7. Popescu L. *Politici publice*. București: Editura Economică, 2002.
8. Weimer D., Vinig A. *Analiza politicilor*. Ediția III. Chișinău: Cartier, 2004.

Tema 12. Metode și tehnici de definire a problemelor publice

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Distingeți tipurile de probleme în cadrul politicilor publice: bine structurate, moderat structurate și probleme slab structurate.
2. Clasificați și descrieți metodele și tehnicile de definire a problemelor de politici în baza criteriilor și recomandărilor din Ghidul metodologic de analiză ex-ante a politicilor Guvernului Republicii Moldova.
3. Estimați procesul de structurare a problemei de politică publică prin cele patru faze interdependente: sesizarea cadrului problematic; căutarea problemei; definirea problemei; specificarea acesteia.
4. Formulați și aplicați analiza perspectivelor multiple la o problemă de politică din activitatea APC din Republica Moldova.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii expositive (*expunerea subiectelor de problemă*). Strategii euristice (*explicarea cauzală, explicarea consecutivă, explicarea teleologică*). Strategii prioritar bazate pe acțiunea de cercetare (*învățare prin descoperire dirijată, descoperirea deductivă*). Forme de organizare a activității didactice – preponderent pe echipe, în baza discuțiilor și studiilor de caz.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Elaborare aplicativă – formularea și aplicarea metodei de analiză a perspectivelor multiple la o problemă de politică din activitatea APC a Republicii Moldova (*fiecare student poate alege o problemă de politică publică din activitatea APC din Republica Moldova*).

Literatura recomandată:

1. Ghidul metodologic pentru analiza ex-ante a impactului politicilor publice. Instrumente și tehnici. Volumul I. Guvernul Republicii Moldova, 2009, www.gov.md

2. Bryson P. *Planificarea strategică a organizațiilor*. București: Editura Didactică, 2002.
3. Kessler M.Ch. *Evaluation des politiques publiques*. France: L'Harmattan, 1998.
4. Karoly M. (coord.). *Analiza politicilor publice și evaluarea programelor în administrația publică. Suport de curs*. www.apubb.ro/wp-content/uploads/2011/03/programelor_in_AP.pdf
5. Miroiu A. *Politici Publice*. București: Politeia, SNSPA, 2002.
6. Munteanu I. *Politici publice complexe*. Chișinău: Cartier, 2015.
7. Weimer D., Vinig A. *Analiza politicilor*. Ediția III. Chișinău: Cartier, 2004.

Tema 13. Metode și tehnici pentru realizarea analizei și evaluării politicilor sectoriale

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Identificați tipurile de metode de evaluare utilizate pentru documentele de politici publice sectoriale din Republica Moldova.
2. Specificați metodele de evaluare ecometrice pentru evaluarea impactului financiar și economic asupra costurilor și beneficiilor politicilor.
3. Determinați și estimați rolul echipei de evaluatori în realizarea design-ului metodologic pentru evaluarea politicilor.
4. Generalizați particularitățile metodologie de evaluare a politicilor publice elaborate de APC din Republica Moldova.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii expositive (*demonstrație, explicație*). Strategii euristice (*explicare prin argumentare și aplicare, discuții în grup*). Strategii care au finalitatea de a dezvolta gândirea critică a studentului (*aplicarea modelelor la situații concrete de politici*). Forme de organizare a activității didactice – activități în grup.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Elaborare aplicativă – formularea și aplicarea unor metode de analiză a evaluării la o problemă de politică din activitatea APC din Republica Moldova (*fiecare student poate alege o problemă de politică publică supusă evaluării din activitatea APC din Republica Moldova*).

Literatura recomandată:

1. Ghid metodologic pentru evaluarea intermediară și ex-post a politicilor publice. Guvernul Republicii Moldova, Cancelaria de Stat, 2012, www.gov.md
2. Ghidul de Utilizator în Evaluarea Impactului Social. Banca Mondială, 2003, www.worldbank.org
3. Notă de Bună Practică în utilizarea analizei impactului asupra sărăciei și a celui social în sprijinul elaborării politicii publice de dezvoltare. Banca Mondială, 2004, www.worldbank.org
4. Iațco M. *Unele aspecte privind evaluarea politicilor publice în practica guvernării democratice*. În: MOLDOSCOPIE (Probleme de analiză politică), 2015, nr.3 (LXX), p.41-46.
5. Moșteanu T. (coord.). *Politici și tehnici bugetare*. București: Editura Universitară, 2002.
6. Ticu D. *Tipologii de evaluare în procesul politicilor publice*. În: Revista Transilvană de Științe Administrative, 2012, nr.1 (30), p.195-208.

Tema 14. Metode de advocacy în politici publice

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Distingeți noțiunile de advocacy și lobby în procesul de înfăptuire a politicilor publice.
2. Clasificați și caracterizați tipurile de strategii de advocacy în elaborarea de politici publice utilizate de actorii sociali din Republica Moldova.
3. Relatați despre particularitățile campaniei de advocacy cu implicarea ONG-lor din Republica Moldova în stabilirea agendei și formularea de politici.

4. Generalizați avantajele și dezavantajele activității de advocacy și lobby în elaborarea de politici publice.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii expositive (*demonstrație, explicație*). Strategii euristice (*explicare prin argumentare și aplicare, discuții în grup*). Strategii care au finalitatea de a dezvolta gândirea critică a studentului (*aplicarea strategiilor la situații concrete de advocacy*). Forme de organizare a activității didactice – activități în grup.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Elaborarea unui studiu de caz – investigarea unei activități de advocacy pe termen lung a unui ONG din Republica Moldova (*cercetarea unei campanii de advocacy*).

Literatura recomandată:

1. Bulat C., Pasca D. *Ghidul construirii, conducerii și menținerii coalițiilor*. Îndrumar practic pentru activități curente în advocacy și dialog social. Academia de Advocacy, Timișoara, 2013, <http://advocacy.ro>
2. Fiț S. *Audierea publică. Procedură riguroasă și eficientă de fundamentare a politicilor publice*. Îndrumar practic pentru activități curente în advocacy și dialog social. Academia de Advocacy, Timișoara, 2013, <http://advocacy.ro>
3. Profiroiu M., Iorga E. *Manual de politici publice*. Destinat studenților de la facultățile de științe politice, administrație publică și management. București: Editura Economică, 2009.
4. Secretariatul General al Guvernului României, Unitatea de Politici Publice. *Manual pentru elaborarea propunerii de politici publice*. București, 2007.

Tema 15. Particularitățile studiilor de politici publice

Sarcini de evaluare/autoevaluare curentă:

1. Identificați produsele de analiză a diferitelor studii de politici publice. Explicați particularitățile tipurilor de studii de politici publice.
2. Descrieți elementele structurale și textuale ale studiilor de politici publice.
3. Argumentați importanța studiilor de politici realizate de comunitatea de politici pentru activitatea guvernamentală.

Strategii și forme de organizare a activității didactice:

Strategii expositive (*prezentarea studiului de policybrief*). Strategii euristice (*discuție colectivă, dezbateri, conversație euristică*). Strategii care au drept finalitate și obiectiv exprimarea personalității (*argumentare, brainstorming*). Forme de organizare a activității didactice – preponderent individuală.

Strategii și sarcini de lucru individual:

Studiu de *policybrief* – formularea și analiza unei probleme de politică din activitatea APC din Republica Moldova (*fiecare student poate alege o problemă de politică publică elaborată de către APC din Republica Moldova*).

Literatura recomandată:

1. Ghidul metodologic pentru analiza ex-ante a impactului politicilor publice. Instrumente și tehnici. Volumul I. Guvernul Republicii Moldova, 2009, www.gov.md
2. Notă de Bună Practică în utilizarea analizei impactului asupra sărăciei și a celui social în sprijinul elaborării politicii publice de dezvoltare. Banca Mondială, 2004, www.worldbank.org
3. Profiroiu M., Iorga E. *Manual de politici publice*. Destinat studenților de la facultățile de științe politice, administrație publică și management. București: Editura Economică, 2009.
4. Secretariatul General al Guvernului României, Unitatea de Po-

litici Publice. *Manual pentru elaborarea propunerii de politici publice*. București, 2007.

5. Young E., Quinn L. *Cum se scrie un studiu de Politici Publice efectiv*. Ghid pentru consilierii de politici publice din Europa Centrală și de Est. Institutul pentru o societate deschisă, 2002, <https://www.slideshare.net/ghenador/cum-se-scrie-un-studiu-de-politici-publique-efectiv-ghid-pentru-consilierii-de-politici-publique-din-europa-central-i-de-est>

III. SUBIECTE PENTRU EVALUAREA FINALĂ

1. Noțiunile de sector public, de sector privat și deosebiriile dintre acestea
2. Definițiile propuse termenului de politici publice (10 sensuri după Hogwood și Gunn)
3. Necesitatea politicilor publice pentru monopolurile naturale, externalități, asimetria de informații, bunuri publice
4. Determinarea etapelor ciclului de politici publice
5. Esența și caracteristicile analizei politicilor publice
6. Abordarea pluralistă de realizare a politicilor publice
7. Abordarea elitistă de realizare a politicilor publice
8. Abordarea marxistă de realizare a politicilor publice
9. Abordarea instituționalistă de realizare a politicilor publice
10. Abordarea economiei competitive de realizare a politicilor publice
11. Abordarea sistemică de realizare a politicilor publice
12. Esența și caracteristicile modelelor de politici publice
13. Importanța modelelor de politici publice și clasificarea lor
14. Noțiunea de agendă în politicile publice și tipurile ei
15. Esența și particularitățile modelelor de stabilire a agendei
16. Strategiile de respingere a agendei în procesul de înfăptuire a politicilor
17. Esența și caracteristicile etapei de formulare a politicilor publice
18. Stabilirea criteriilor în procesul de formulare a politicilor publice
19. Esența noțiunii de transfer de politici și gradele de realizare a transferului de politici
20. Planificarea politicilor publice naționale prin etape și mecanisme
21. Clasificarea și elementele documentelor de politici publice
22. Conceptul de decizie rațională și caracteristicile acesteia
23. Conceptul de decizie incrementală și caracteristicile acesteia
24. Particularitățile și esența modelelor alternative de decizie în politici publice

25. Esența și caracteristicile procesului de implementare a politicilor publice
26. Particularitățile modelelor de implementare a politicilor publice
27. Noțiunea de instrument de politică publică. Clasificarea instrumentelor de implementare a politicilor
28. Caracteristicile procesului de încheiere a politicilor publice
29. Particularitățile succesiunii politicilor în procesul de guvernare
30. Esența și caracteristicile procesului de evaluare a politicilor publice
31. Funcțiile evaluării politicilor publice
32. Monitorizarea politicilor publice și funcțiile sale
33. Clasificarea tipurilor de evaluare a politicilor și caracteristicile lor
34. Clasificarea metodelor de evaluare a politicilor; esența acestor metode
35. Clasificarea tipurilor de probleme de politici publice după criteriile analizei ex-ante
36. Esența și specificul metodelor și tehnicilor de definire a problemelor de politici publice
37. Esența metodei Analiză cost-beneficiu (ACB) și versiunile sale
38. Clasificarea indicatorilor de performanță în evaluarea politicilor publice
39. Esența noțiunii de advocacy și caracteristicile sale. Diferența dintre activitatea de advocacy și lobby în procesul de promovare a politicilor publice
40. Caracteristicile strategiilor de advocacy în îndeplinirea politicilor publice
41. Specificul și modalitățile de realizare a campaniei de advocacy față de AP
42. Particularitățile și tipurile studiilor de politici publice
43. Elementele structurale și textuale ale unui studiu de analiză a politicii publice
44. Metodologia și designul unui studiu de politici publice

IV. TEMATICA ORIENTATIVĂ A TEZELOR DE LICENȚĂ

1. Politicile publice între teorie și practică în procesul de guvernare democratică
2. Abordările analizei de politici în societățile democratice
3. Formularea politicilor în domeniul educației: actorii și mecanismele de elaborare
4. Complexitatea procesului de implementare a politicilor naționale
5. Instrumentele de implementare a politicilor publice între avantaje și dezavantaje
6. Evaluarea politicilor: metode și criterii
7. Implementarea politicilor publice naționale: dificultăți și realizări
8. Dezvoltarea politicilor locale prin prisma dezvoltării comunitare
9. Politicile sociale în Republica Moldova: realizări și provocări
10. Reforma administrației publice centrale – noul deziderat al modernizării democratice
11. Comunitatea politicilor publice: actori și instituții
12. Mecanismele de elaborare a politicilor publice în cadrul instituțiilor europene
13. Principiile manageriale de înfăptuire a politicilor publice

V. BIBLIOGRAFIA SELECTIVĂ:

Acte normative și documente de politici:

1. Programul de activitate a Guvernului Republicii Moldova pe anii 2005-2009 „Modernizarea țării – bunăstarea poporului”. Chișinău, 2005, www.gov.md
2. Programul de activitate a Guvernului Republicii Moldova „Integrare Europeană. Libertate, Democrație, Bunăstare”, 2011-2014, www.gov.md
3. Memorandumul cu privire la Politicile Economice și Financiare pentru anii 2010-2012, Programul Național „Relansăm Moldova: Priorități de dezvoltare pe termen mediu”.
4. Moldova: note de politici pentru Guvern, mai 2009.
5. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2015-2016, nr.680 din 30.09.2015. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.267-273.
6. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova privind aprobarea Programului de stabilizare și relansare economică a Republicii Moldova pe anii 2009-2011, nr.790 din 01.12.2009. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.174-176.
7. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la regulile de elaborare și cerințele unificate față de documentele de politici, nr.33 din 11.01.2007. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.006.
8. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la acțiunile de implementare a Legii nr. 239-XVI din 13.11.2008 cu privire la transparența în procesul decizional, nr.96 din 16.02.2010. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.30-31.
9. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova privind monitorizarea procesului de implementare a legislației, nr.1181 din 22.12.2010. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.254-256.
10. Ghidul metodologic cu privire la procesul decizional. Guvernul Republicii Moldova, Cancelaria de Stat, 2009, www.gov.md

11. Ghidul metodologic pentru analiza ex-ante a impactului politicilor publice. Instrumente și tehnici. Volumul I. Guvernul Republicii Moldova, 2009, www.gov.md
12. Ghidul metodologic pentru evaluarea intermediară și ex-post a politicilor publice. Guvernul Republicii Moldova, Cancelaria de Stat, 2012, www.gov.md
13. Ghidul de Utilizator în Evaluarea Impactului Social. Banca Mondială, 2003, www.worldbank.org
14. Notă de Bună Practică în utilizarea analizei impactului asupra sărăciei și a celui social în sprijinul elaborării politicii publice de dezvoltare. Banca Mondială, 2004, www.worldbank.org

LITERATURA DE SPECIALITATE:

1. Bondar F. Politici publice și administrația publică. Iași: Polirom, 2009.
2. Bărbulescu I.Gh. *Procesul decizional în Uniunea Europeană*. Iași: Polirom, 2010.
3. Bennett Robert J. *Decentralisation. Local Government And Markets*. Clarendon Press, Oxford, 1990.
4. Bryson P. *Planificarea strategică a organizațiilor*. București: Editura Didactică, 2002.
5. Bulat C., Pasca D. *Ghidul construirii, conducerii și menținerii coalițiilor*. Îndrumar practic pentru activități curente în advocacy și dialog social. Academia de Advocacy, Timișoara, 2013, <http://advocacy.ro>
6. Craciun Cl., Collins E. Paul. *Managementul politicilor publice. Transformări și perspective*. Iași: Polirom, 2008.
7. Constantin D. *Introducere în teoria și practica dezvoltării regionale*. București: Editura Economică, 2000.
8. Dincă D. *Rural Administration in Romania: Evaluation of Current State*. În: Transylvanian Review of Administrative Sciences, 2012, nr.36, p.77-91.
9. Dinicu A. *Introducere în analiza politicilor publice*. Sibiu: Editura Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”, 2008.

10. *Dimensiuni ale sărăciei* (coord. C. Zemfir). București: Expert, 2005.
11. Fîț S. *Audierea publică. Procedură riguroasă și eficientă de fundamentare a politicilor publice*. Îndrumar practic pentru activități curente în advocacy și dialog social. Academia de Advocacy, Timișoara, 2013, <http://advocacy.ro>
12. Gârboan R. *Evaluation Culture and Capacity in Romanian Public Institutions at Regional and Local Level*. În: Transylvanian Review of Administrative Sciences, 2007, nr.21E, p.47-60.
13. Haruța C., Radu B. *The Invisible Hand or What Makes Bureaucracy Indispensable? A Short Theoretical Inquiry in to the Bureaucracy's Role in the Policy Making Process*. În: Transylvanian Review of Administrative Sciences, 2010, nr.29E, p.62-70.
14. Hener G. *Communication and Conflict Management in Local Public Organizations*. În: Transylvanian Review of Administrative Sciences, 2010, nr.30E, p.132-141.
15. Howlett M., Ramesh M. *Studiul politicilor publice*. Chișinău: Cartier, 2004.
16. Hogwood W. Brian, Gunn A. Lewis. *Introducere în politicile publice*. București: Editura Economică, 2000.
17. Junjan V., Bere R. *Elaborarea politicilor locale*. În: Revista Transilvană de Științe Administrative, 2002, nr.8.
18. Iațco M. *Politicile publice în contextul tranziției*. În: MOLDOSCOPIE (Probleme de analiză politică), 2003, nr.XXIII, p.122-128.
19. Iațco M. *Unele considerațiuni generale privind conceptul de politici publice*. În: MOLDOSCOPIE (Probleme de analiză politică), 2010, nr.2 (XLIX).
20. Iațco M. *Persistența angajării ilegale în sectorul privat*. Propunere de politică publică în cadrul programei de Politici Publice, CREDO, 2010-2011.
21. Iațco M. *Politicile publice de protecție socială în cadrul Uniunii Europene: tendințe și dificultăți*. În: MOLDOSCOPIE (Probleme de analiză politică), 2012, nr.3(L).

22. Iașco M. *Unele aspecte privind evaluarea politicilor publice în practica guvernării democratice*. În: MOLDOSCOPIE (Probleme de analiză politică), 2015, nr.3 (LXX), p.41-46.
23. Lăcătuș V. *Rolul factorului uman în luarea deciziilor*. În: Studia Universitatis Babeș- Bolyai, 2003, nr.1, p.111.
24. Lindlomb Ch. *Elaborarea politicilor*. București: Cartier, 2003.
25. Lynn Laurence E., Jr. *Managementul public ca artă, știință și profesie*. București: ARC, 2004.
26. Melnic E., Sîrbu I. *Conceptul teoretic și metodologia elaborării deciziei manageriale în Administrația Publică*. În: Administrația Publică, 2004, nr.4, p.23.
27. Mihuț L., Brono L. *Modele de politici sociale*. București: Editura Didactică, 1999.
28. Miroiu A. *Politici Publice*. București: Politeia, SNSPA, 2002.
29. Mitache M. *Asumarea riscului în deciziile manageriale: riscul pur și riscul antreprenorial*. În: Finanțe publice și contabilitate, 2006, anul XVII, nr.7-8, p.72.
30. Mocanu V. *Cetățeanul și procesul decizional*. Chișinău: TISH, 2003.
31. Mocanu V. *Descentralizarea serviciilor publice*. Biblioteca Fundației Viitorul, 1999.
32. Moșneaga V., Rusnac Gh., Saca V. (coordonatori). *Manual de Politologie*. Chișinău: CEP USM, 2007, p.149.
33. Mungiu-Pippidi A. *Politici Publice: teorie și practică*. București: Polirom, 2012.
34. Munteanu I. *Politici publice complexe*. Chișinău: Cartier, 2015.
35. Popa V. (coordonator). *Ghidul Primarului*. Chișinău: ARC, 2001, p.45.
36. Popescu G.L. *Managementul performant și calitatea totală*. București: Dual Tech, 2001.
37. Popescu G.L. *Politici publice*. București: Editura Economică, 2002.
38. Popescu G.L. *Politici publice*. Ediția a 2-a. București: Editura Economică, 2005.

39. Pohoată G. *Politici publice*. București: Pro Universitaria, 2017.
40. Pollitt Ch., Bouckaert G. *Reforma managementului public: o analiză comparativă*. Chișinău: ARC, 2004.
41. Preda M. *Autoritățile Administrației Publice*. București: Lumina Lex, 1999, p.686.
42. Profiroiu M., Iorga E. *Manual de politici publice*. Destinat studenților de la facultățile de științe politice, administrație publică și management. București: Editura Economică, 2009.
43. Putman R.D. *Cum funcționează democrația?* Iași: Polirom, 2001.
44. Rotariu T., Iluț P. *Ancheta sociologică și sondajul de opinie: teorie și practică*. Iași: Polirom, 2001.
45. Șandor S.D. *Analiză și cercetare în administrația publică*. Cluj-Napoca: Accent, 2005.
46. Savca T. *Politici Publice regionale*. În: Administrația Publică, 2001, vol.I.
47. Secretariatul General al Guvernului României, Unitatea de Politici Publice. *Manual pentru elaborarea propunerii de politici publice*. București, 2007.
48. Secrieru A. *Finanțele publice. Instrumente și mecanisme financiare de intervenție guvernamentală*. Chișinău: ASEM, 2004.
49. Smith A. *Avuția națiunilor*. București: Editura Economică, 1964.
50. Ticu D. *Tipologii de evaluare în procesul politicilor publice*. În: Revista Transilvană de Științe Administrative, 2012, nr.1 (30) , p.195-208, <http://rtsa.ro/rtsa/index.php/rtsa/article/>
51. Urecheanu S. *Informația ca sursă de comunicare și ordonare a deciziilor manageriale ale administrației publice*. În: Economia, 2001, nr.4, p.35.
52. Ursachi E. *Politica regională în Republica Moldova: evaluarea problemelor și mecanismul soluționării*. Chișinău: ASEM, 2004.
53. Vedung E. *Public Policy and Program Evaluation*. Londra: Transaction Publishers, 1997.
54. Verdung E. *Public Policy Program*. New Breunswick: Transaction Publishers, 2008.

55. Weimer D., Vinig A. *Analiza politicilor*. Ediția III. Chișinău: ARC, 2004.
56. Young Ken (ed.). *National Interests and Local Government*, National Institute of Economic and social Research, Royal Institute of International Affairs, Heinemann, London, 1989.
57. Young E., Quinn L. *Cum se scrie un studiu de Politici Publice efectiv*. Ghid pentru consilierii de politici publice din Europa Centrală și de Est. Institutul pentru o societate deschisă, 2002, <https://www.slideshare.net/ghenador/cum-se-scrie-un-studiu-de-politici-publice-efectiv-ghid-pentru-consilierii-de-politici-publice-din-europa-central-i-de-est>

LITERATURA DE SPECIALITATE (în limba rusă)

1. *Государственное управление в XXI веке. Концепции, методы и технологии*. Москва: АЛЕКС, 2003.
2. Масловский М.В. *Теория бюрократии Макса Вебера и современная политическая социология*. Нижний Новгород: ННГУ, 1997.
3. Мэнинг Н., Парисон Н. *Реформа государственного управления: международный опыт*. Москва: Весь Мир, 2003. 496 с.
4. *Реформа процесса государственного управления: институционализация консультаций между институтами власти и неправительственными организациями в странах СНГ. Значение, условия, формы, практика*. ПРООН/РБЕС (Братислава), Институт „Открытое общество”, Будапешт, Венгрия, 2002.
5. Старцев Я.Ю. *Система государственного управления: политический анализ*. Екатеринбург, 2001, с.288.

Resurse WEB:

1. <http://www.gov.md>
2. <http://www.viitorul.org>
3. <http://www.evaluate-europe.net/handbook/handbookpdf>
4. <http://www.worldbank.org>
5. <http://www.iccv.ro>
6. <http://www.casaeuropei.com>

Mariana Iațco

Ghid metodic

la disciplina

Politici publice

Redactare: *Ariadna Strungaru*
Asistență computerizată: *Maria Bondari*

Bun pentru tipar 29.06.2017. Formatul 60x84 1/16
Coli de tipar 5,0. Coli editoriale 3,0.
Comanda 66. Tirajul 50 ex.

Centrul Editorial-Poligrafic al USM
Str. Al. Mateevici, 60. Chișinău, MD 2009